

ELTE BÁRCZI
GUSZTÁV GYAKORLÓ
ÁLTALÁNOS ISKOLA

*Pedagógiai
Program 2015.*

Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2015.

Készítették: Búrné Hupi Zsuzsanna ig.h

Kerekesné Belos Hajnalka ig.h

Póth Éva

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

Bevezetés	3
Az iskola küldetésnyilatkozata	3
Az iskola jövőképe	3
1. Nevelési program	3
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	3
1.1.1. Alapelvek	3
1.1.2. Célok	3
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	3
1.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai	3
1.2.2. Kulcskompetenciák	3
1.2.3. További releváns kompetenciaterületek	3
1.2.4. Fejlesztési területek – nevelési célok	3
1.2.5. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	3
1.2.6. Médiatudatosságra nevelés	3
1.2.7. Felkészülés az erőszakmentes konfliktusmegoldásra	3
1.2.8. Közlekedésre nevelés	3
1.2.9. Társadalmi bűnmegelőzés	3
1.2.10. Az áldozattá válás megelőzése	3
1.2.11. Az oktató-nevelő munkánk szervezése	3
1.2.12. Az iskolában folyó nevelő-oktató munkánk eszköz- és eljárásrendszere	3
1.2.13. Az osztályfőnök feladatai	3
1.2.14. A tanárjelöltek gyakorlati képzése	3
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	3
1.3.1. Az iskola hagyományai	3
1.3.2. A diákönkormányzat működése és hagyományai	3
1.3.3. A szocializáltsági, neveltségi mutatók erősítése	3
1.3.4. A tanulás	3
1.3.5. A kommunikációs nevelés	3
1.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	3
	4

1.4.1. Egészségnevelési elvek	3
1.4.2. Környezeti nevelés	3
1.4.3. Fogyasztóvédelem	3
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	3
1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	3
1.5.1.1. A szociális hátrányok enyhítésének rendszere iskolánkban	3
1.5.1.2. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló programok rendszere éves szinten	3
1.5.1.3. A pályaválasztással kapcsolatos tevékenységek köre	3
1.5.1.4. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	3
1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	3
1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók	3
1.5.3.1. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei, kiemelt feladatai	3
1.5.3.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei, kiemelt feladatai	3
1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás	3
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	3
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	3
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	3
1.9. A felvétel és átvétel szabályai	3
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	3
2. Az iskola helyi tanterve	3
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	3
2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmi	3
2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások	3
2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	3
<i>Csoportbontások szervezésének elvei</i>	3
<i>Egyéb foglalkozások szervezésének elvei</i>	3
2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	3
2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	3
Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	3
A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	3
Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	3
A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	3
2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése	3
	5

2.7.1. A mozgásnevelés, testnevelés órák az iskolai órarendben	3
2.7.2. A mozgás, a játék, a sport helye a tanórán kívüli tevékenységben	3
2.7.3. Sportkörök, túrák az iskolában és az iskolán kívül	3
2.7.4. Komplex intézményi mozgásprogram	3
2.7.5. A tanulók fizikai állapotának mérése	3
2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	3
2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai	3
2.8.2. Az írásbeli beszámoltatás formái	3
2.8.3. Oktatási eredményvizsgálatok	3
2.8.4. A tanulók teljesítményének mérése	3
2.8.5. Az értékelés kategóriái 1. osztálytól a 2. évfolyam félévéig	3
2.8.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	3
2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	3
2.10. A tanulók továbbhaladása	3
2.10.1. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei	3
3. Legitimációs záradék	3
3.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata	3
3.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	3
3.3. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék	3
3.4. Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat	3

Bevezetés

Az iskola működése, története

Működése

Az intézmény neve: ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola

Székhelye: Budapest VII., Damjanich u. 41-43.

Postacíme: 1071 Budapest, Damjanich u. 41-43.

Telefonszáma: 1/461-3726; 1/461-3730; 1/461-3711 (fax)

Típusa: Gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény (általános iskola)

Évfolyamok száma: 8 évfolyamos általános iskola

Tanulócsoportok: alsó-, felső tagozat, napközi, tanulószoba

Alapítás éve: 1981

Alapító: Oktatási Minisztérium

Alapításkori elnevezés: Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolája

Az intézmény fenntartója:

Eötvös Loránd Tudományegyetem

1053 Budapest Egyetem tér 1-3.

Szakmai ellenőrző szerve:

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

1097 Budapest Ecséri út 3.

Törvényességi ellenőrző, felügyeleti szerve:

Budapest Főváros Kormányhivatala

1056 Budapest Váci utca 62-64.

Története

Iskolánk az 1981-82-es tanévben nyitotta meg kapuit – az akkori elnevezés szerint – Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola Gyakorló Általános Iskolájaként enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára, gyakorlóterepet biztosítva a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola hallgatóinak.

2000. 01. 01-től a Gyógypedagógiai Főiskola az ELTE egyik kara, ezért a gyakorlóiskola fenntartója a Tudományegyetem lett. Intézményünk hazánk világhírű orvos, gyógypedagógusa előtt tisztelgve fölvette Bárczi Gusztáv nevét - ezúton is erősítve szoros együttműködését a Gyógypedagógiai Karral-, amely szintén a tudós nevét viseli.

A 2004-2005-ös tanévben – alkalmazkodva az új igényekhez – elindult a sajátos nevelési igényű, beszéd fogyatékos tanulók számára az első osztály a logopédiai tagozaton.

Az iskolánk jellemzői, helyi adottságai

Az épület tárgyi adottságai

Az épület akadálymentesített, a korszerű iskola egészségügyi feltételeinek megfelel. Az iskola osztálytermei tágasak, világosak, zajmentesek. Tizenhat tanterem biztosítja a tanulók színvonalas nevelését-oktatását. Az informatika, ének-zene, természetismeret, földrajz, anyanyelv, matematika, történelem, technika és életvitel tárgyak tanításához a szaktantermi lehetőségek adottak. Az egyéni fejlesztés színteréül logopédiai- és fejlesztő szobák állnak rendelkezésre a korszerű tanítási-tanulási folyamatok biztosításához. Az intézményben működő uszoda és tornaterem biztosítja az iskola diákjai számára a mindennapi testedzési, testnevelési és sportlehetőségeket. Az iskolai rendezvények megtartására az aula, a zsibongók és az ebédlő helyszíne szolgál.

A diákok egészségügyi ellátását az iskolaorvos és a védőnő az orvosi szobában végzi. Az iskola a napközi otthon és tanulószoba keretén belül teremt lehetőséget tanulóinak a háromszori étkezésre, amelyet helyben működő konyhai személyzet biztosít. Az iskola tárgyi környezete folyamatosan újul. Napjaink korszerű pedagógiai munkájához elengedhetetlen audiovizuális és IKT eszközök állnak rendelkezésre.

A nevelőtestület jellemzői

A tantestület szakmai felkészültsége biztosítja nevelésünk, oktatásunk magas színvonalát. Pedagógusaink gyógypedagógiai tanári, tanítói, konduktori képesítéssel, más tanári, egyetemi végzettséggel rendelkeznek. A továbbképzéseken való részvétel mind a szakmai, mind a módszertani megújulás érdekében folyamatos.

Az iskola küldetésnyilatkozata

Iskolánk alapfeladata a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos) tanulók szükségleteiből adódó iskolai nevelés, oktatás, fejlesztés biztosítása.

Fontosnak tartjuk:

- a szeretetteljes, bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló légkört,
- a gyermekközpontú szemléletet,
- a személyiségközpontú pedagógiai eljárásokat,
- a nemzeti értékek és hagyományok ápolását,
- a környezettudatos, egészséges életmódra való nevelést,
- a személyiségfejlesztést, tehetséggondozást,
- a felzárkóztatást, fejlesztést,
- az önálló, felelősségvállaló emberré nevelést,
- a kölcsönös megbecsülésre és tiszteletre nevelést.

Céljaink között szerepel, hogy:

- testileg és lelkileg egészséges, harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó,
- korszerű ismeretekkel és megfelelő készségekkel, képességekkel, kulcskompetenciákkal (szóbeli és írásbeli kommunikációval), elvárható alpműveltséggel rendelkező és tanulmányaikat sikeresen folytató tanulókat neveljünk, oktassunk.

Céljaink megvalósítása érdekében törekszünk

- a tanulóknak az egymás iránt érzett felelősség, tolerancia és a közösségi érzés erősítésére
- a kulturált magatartás elsajátítására iskolán belül és kívül
- a pedagógusok és diákok közötti harmonikus kapcsolat kiépítésére,
- a partnerekkel való harmonikus viszony kialakítására.

Az iskola jövőképe

Intézményünk célja és feladata, hogy: a gyógypedagógiai ellátás keretében biztosítsuk a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos) tanulók szükségletéből adódó iskolai nevelést, oktatást, fejlesztést, a terápiák alkalmazását. A célok rendszerében kiemelt fontosságú, hogy minden tanulót – az állapotához igazított – gyógypedagógiai megsegítéssel juttatunk el az alapfokú nevelés – oktatás szakaszának eredményes befejezéséhez.

Olyan feltételeket kívánunk teremteni, melyek biztosítják tanulóink egészséges, harmonikus, testi-lelki - szellemi fejlődését, a helyes magatartási szokások és pozitív jellemvonások kialakítását, a sikeres társadalmi beilleszkedés megvalósítását.

Nevelő munkánk elsődleges célja, hogy tanulóinkat segítsük a pozitív értékrend kialakításában, hogy a közösségi együttélés szabályait elsajátítva cselekedeteiket a másik ember iránti tisztelet és tolerancia vezérelje. Fontosnak tartjuk azt is, hogy – a sokszor kedvezőtlen szociokulturális háttér hatását ellensúlyozva – kialakítsuk tanulóinkban a szabad idő kulturált eltöltésének igényét, ezért a kínálatot szélesítve, változatos kulturális és sportprogramokat szervezünk a diákok számára.

Tanulóink társadalmi beilleszkedését jól segíthetik a közös rendezvények, sportversenyek, kulturális rendezvények az ELTE többi gyakorló iskolájával. Feladatot jelent a szűkebben vett szakmai kapcsolatok hosszú távú erősítése is, mind a Gyógypedagógiai Kar intézeteivel, mind a fogyatékosok különböző érdekvédelmi szervezeteivel (Értelmi Fogyatékosok Országos Szövetsége, Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete) egyaránt.

Iskolánk tudatosan vállalt küldetése az esélyteremtés: célunk, hogy a kedvezőtlen szociokulturális háttér vagy az egyéni adottságok miatti hátrányokat enyhítsük és a felzárkóztatás - tehetséggondozás kettős feladatának megfelelően, tanítványainkat hozzásegítsük ahhoz, hogy képességeiket minél jobban kibontakoztathassák.

Iskolánk szellemiségét a jövőben is a nyitottság és a partnereinkkel való együttműködés határozza meg. Arra törekszünk, hogy még közvetlenebb kapcsolat alakítsunk ki a szülőkkel, hogy a személyes „megszólítás” révén elkötelezettebbé váljanak közös céljaink megvalósításában.

Intézményünk jövőjének építéséhez biztos alapot jelent iskolánk hagyománya, eddigi eredményeink, a szakmailag jól képzett, elkötelezett pedagógusokból álló nevelőtestület, amely nyitott a folyamatos megújulásra, ugyanakkor értékeink, hagyományaink megőrzését is feladatának tekinti.

Hosszú távú célunk az intézmény működését meghatározó törvényi, jogszabályi elvárásoknak való állandó megfelelés, a helyi programban szereplő célok és feladatok magas szintű megvalósítása, a nevelőtestület és az alkalmazotti közösség folyamatos szakmai fejlesztése, a hatékony gazdálkodás és a tárgyi feltételek folyamatos javítása.

Az iskolarendszer fejlesztésére vonatkozó stratégiai elképzeléseinket a Nemzeti Köznevelési Törvény és a Nemzeti Alaptanterv alapján, a tantestület és a fenntartó egyetértésével kívánjuk megvalósítani.

1. Nevelési program

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Nevelési programunk az elmúlt évtizedek pedagógiai tapasztalataira épül, különös tekintettel a szabályozó dokumentumokra, a kerettanterv cél- és feladatrendszerére. A NAT célirányosan meghatározott egységes fejlesztési feladatait, követelményeit figyelembe vettük a program kidolgozása során.

Tapasztalatokkal rendelkezünk a diákönkormányzat működtetése, a diákszínházas, az erdei iskolai programok, a rendszeres színházi, múzeumi programok, az iskolai közösségek éves együttműködése terén.

1.1.1. Alapelvek

- Az óvodai környezetből az iskola világába kerülő sajátos nevelési igényű kisiskolásokat játékosan vezetjük be az iskolai feladatokba.
- Korszerű és gyakorlatközpontú ismereteket nyújtunk. Az alkalmazható tudás érdekében képesség- és készségfejlesztést végzünk. Kialakítjuk a befogadáshoz szükséges attitűdöt.
- A sajátos nevelési igényű – enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos tanulókat felkészítjük a felnőtt életben való boldogulásra, a társadalmi és szülői elvárásoknak megfelelően.

- A helyi tantervünkben – egységbe szerkesztve – megjelenítjük az egyes tantárgyakban, a NAT és a Tantervi Irányelvben leírt alapelveket, tartalmakat.
- A tanítás – tanulás folyamatában maximálisan figyelembe vesszük az egyes tanulók sajátos nevelési igényét, sérülés specifikus szükségletét és ennek érvényt szerzünk az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával. Hangsúlyt kap a tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat és az egymástól való tanulás elve.
- Célkitűzésünk, hogy a diákok a közös célok érdekében képesek legyenek együttműködni és egymással együtt élni.
- A tantestület az új típusú tanári attitűd elsajátításával szervezi nevelő-oktató munkáját.
- Az alapfokú iskoláztatás teljes időszakában biztosítjuk a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: a fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátás körét, amelyeket a differenciált fejlesztés elvei alapján valósítunk meg.
- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget minden tanuló számára.
- Az iskolai nevelést-oktatást olyan elvek szerint szervezzük, amelyek valóságos tanulási környezetet biztosítanak. A sikeresen fejlesztett tanuló számára lehetővé válik a többségi iskolába történő visszatérés – nyomon-követés és megsegítés mellett.
- Az intézmény alapelveinek megfelelően a gyermekközpontú oktatás-nevelés fő alkotóeleme az egyénre szabott képesség- és személyiségfejlesztés, mely minden iskolai tevékenységet áthat. Toleráns az alsó határon teljesítőkkel, beilleszkedésüket, és folyamatos fejlesztésüket az integrációs elvek alapján segítjük.
- Az iskola helyi tantervében olyan követelmények kerültek meghatározásra, amelyek a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos) tanulók fejlesztése során a rendelkezésre álló időkeretben eredménnyel megvalósíthatók.
- A célok, követelmények meghatározásakor nagy hangsúlyt kap az a több évtizedre visszanyúló tapasztalat, amelyet a tantestület tagjai szereztek a helyi tantervi fejlesztések során.
- Az intézmény oktató-nevelő munkája során összehangoltan alkalmazza a tartalmi szabályozókat, tantervet, tankönyveket, taneszközöket.
- Nevelési tevékenységünket áthatja a más népek, kultúrák iránti nyitottság és befogadó készség. Fontos, hogy tanulóink megismerjék, megbecsüljék és tiszteljék ezeket a hagyományokat.
- Az intézményünkben folyó gyógypedagógiai nevelő-oktató munka magában foglalja a kompetencia alapú oktatással kapcsolatos alapelveket.
- Az intézményben folyó gyógypedagógiai nevelés korszerű gyakorlóterepe a gyógypedagógus jelölteknek.
- Az integritás elvét követve aktívan együttműködünk a közoktatás rendszerében hasonló feladatokat ellátó gyógypedagógiai intézményekkel, többségi általános iskolákkal, gyakorló feladatokat ellátó intézményekkel.

- Iskolánk hozzájárul ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék tagjai birtokában legyenek az élethosszig tartó tanulás képességének.
- Fogékonyá tesszük tanulóinkat a társadalmi és környezeti problémák iránt, segítve ezzel a társadalomba való beilleszkedésüket.

1.1.2. Célok

Az intézményünkben végzett gyógypedagógiai tevékenység általános célja

Iskolánk a köznevelésről szóló törvény 7.§.(1) szerint, a közoktatás nevelő és oktató intézményei közé sorolt gyógypedagógiai intézmény.

Ennek értelmében célja és egyben feladata, hogy a gyógypedagógiai ellátás keretében biztosítsa a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, beszéd-fogyatékos) tanulók szükségleteiből adódó iskolai nevelést, oktatást, fejlesztést, a terápiák alkalmazását.

Célja továbbá, hogy a tanulók életkora, állapota figyelembe vételével nyújtsa a gyógypedagógiai nevelést, oktatást és eljuttassa őket a képességeiknek megfelelő maximum teljesítmény elérésére.

Célunk a sikeres pályaválasztásra, az önálló életvitelre, az eredményes szocializációra való felkészítés. Kiemelt fontosságú, hogy minden tanulót – az állapotához igazított – gyógypedagógiai megsegítéssel juttassunk el az alapfokú nevelés - oktatás eredményes befejezéséhez.

Célunk továbbá, hogy tanulóink az életkoruknak, fejlettségi állapotuknak, szükségleteiknek megfelelő teljes körű gyógypedagógiai ellátást kapjanak a tanórán, a tanórán kívül, az egészségügyi és pedagógiai habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon valamint a gyermekvédelem, a kulturális, a szociális hátrányok enyhítése területén.

Intézményünk célja a kompetencia alapú oktatás bevezetése. Szükségszerűségét annak felismerése hívta életre, hogy a jelen munkaerő piaci helyzetéhez alkalmazkodni kell, meg kell felelni az új kihívásoknak, melynek elengedhetetlen része az egész életen át tartó tanulás. Nagy hangsúlyt fektetünk az ennek megalapozását szolgáló képességek fejlesztésére.

Intézményünk céljai között szerepel az egységes alapokra épülő, differenciáló pedagógiai munka megvalósítása a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák beépítésével.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program Sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja (TÁMOP-3.4.2. A-11/1-2012-0006) című pályázatban részvételünk célja az volt, hogy segítsük az intézményeket (speciális és többségi) a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében és oktatásában, hogy alkalmassá váljanak az inkluzív nevelés megvalósítására.

A közös munka során az a cél, hogy az intézmények pedagógiai gyakorlata megújuljon. és valósuljon meg a gyermekek körében megnyilvánuló képességbeli és tanulási szükségletekhez való alkalmazkodás.

A gyógypedagógiai intézmények szakmai megújulása is nagyon fontos. Az oktatási alapfunkciók mellett megjelennek azok a tevékenységek, amelyek csökkentik a különnevelés kedvezőtlen hatásait, elősegítik az együttnevelést, az integrációt. Tanulóikat felkészítik a többségi iskolába való átmenetre, folyamatos támogatást nyújtanak az együttnevelésben részt

vevők számára, annak érdekében, hogy az integráció megvalósulhasson. Az átvezetés és befogadás minőségi megvalósítása csak az érintett szereplők aktív részvételével, a pedagógiai környezet átalakításával, az eszközrendszer bővítésével lehetséges.

A gyógypedagógiai intézmények: az ELTE Speciális Gyakorló Óvoda, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola és a befogadó intézmények: az ELTE Gyakorló Óvoda, az ELTE Gyakorló Általános Iskola, a Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium közösen, a helyi sajátosságoknak megfelelő szakmai együttműködést dolgoztak ki az együttnevelés különböző formáinak megvalósítására. A pályázatban részt vevő intézmények szervezete és működése alkalmazkodik a változásokhoz, az intézmény társadalmi környezetével való széleskörű együttműködéshez. Kialakultak az intézmények között az együttműködés új színterei. Az új típusú együttműködés elvei: proaktív magatartás elve, az adaptivitás elve, a hálózati tanulás elve.

A pályázati projekt segítségével az inkluzív nevelést erősítő, életpályát befolyásoló, egyénre szóló tanulási utak, átvezetési programok alakultak ki. Megvalósult az átvezetési programokban résztvevő sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nyomon követése, további gondozása, mentorálása.

Tanulóink nevelésére vonatkozó általános célkitűzések

- Egyéni képességekhez mért eredményes, ismeretekre épülő, alkalmazható tudás elsajátítása.
- Kulcskompetenciák fejlesztése.
- Reális önismeret, önelfogadás. Önmaga és a társak másságának ismerete, türelem, megértés.
- Kulturált érintkezési formák elsajátítása, társas kapcsolatok fenntartása, illemszabályok elsajátítása, önuralom, konfliktuskezelő technikák gyakorlása.
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása – alkalmazkodva az egyéni adottsághoz, a fogyatékosághoz, a tanulási akadály és zavar mértékéhez. Törekvés a továbbtanulásra, a szakmaszerzésre.
- Törekvés az infokommunikációs eszközök használatára.
- Biztos tájékozódás a környezetben. Természeti és épített környezetünk értékeinek felismerése. Környezetvédő, óvó viselkedés különféle helyzetekben - felnőtt jelenléte nélkül is.
- Képességeikhez alkalmazkodó feladatok, kitartó munka vállalása, monotónia tűrés fejlesztése.
- Az egészségmegóvás igényének kialakítása.
- A szokások, a hagyományok elfogadása, az értékek - önzetlenség, szeretet, segítőkészség, szorgalom - tisztelete.
- Résztétel az iskola közösségeinek életében, oldott viselkedés az iskolai környezetben, büszkeség az iskolai hovatartozásban.
- Kötődés társakhoz, felnőttekhez.

A célkitűzések teljesülésének kritériumai a szervezeti felépítésben, a képzési korszerűsítésben

- A törvényben előírt dokumentumok átdolgozása, az új szabályozó dokumentumok figyelembevétele. Megfelelés a közoktatási törvény, a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatok, a kerettanterv cél- és feladatrendszerének.
- Belső kapcsolatok építése – a szakmai munkaközösségek, műhelyek – együttműködése.
- Partnerkapcsolatok továbbfejlesztése.
- A korszerű képzések elemeinek beépítése.
- A tantestület szakirányú továbbképzése.
- A szakvezető tanárok szakvizsgája megszerzésének biztosítása.

Nevelési - oktatási és képzési célok életkori szakaszokhoz rendelve

A kisiskoláskor

- Az óvodás létből az iskolai életformára történő zökkenőmentes átvezetés.
- Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátítása.
- A feladat- és szabálytudat erősítése.
- Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, fenntartása.
- A saját fejlődési ütem elfogadása, önismeret alapozása.
- A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- Az alapvető kultúrtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése.
- Tanulási helyzetekben a szabályjátékok, a didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése.
- Az iskolán kívüli társas kapcsolatok erősítése.
- Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez.
- A tartós figyelem, a megtartó emlékezet fejlesztése.
- A személyiség értelmi, érzelmi, akarat oldalának erősítése.
- A kulturális, a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése.
- Felzárkóztatás.
- Törekvés a többségi általános iskolába történő visszavezetésre.

A serdülőkor

- Az önismeret erősítése, reális önkép kialakítása.
- Az önképviselés, önálló megnyilatkozás, véleménynyilvánítás elsajátítása.
- Ismeretszerzés a továbbtanulási lehetőségekről, pályaválasztásról.
- Az általános műveltség elemeinek elsajátítása, ismeretek bővítése, megerősítése.

- Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása.
- Felkészítés a társadalmi szerepre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, szocializációra.
- Az önálló tanulás, a megismerés módszereinek, műveleteinek elsajátítása, alkalmazása a tanulók életkorának, fejlettségének megfelelően.
- Egészségmegőrző, környezet óvó attitűd kialakítása.
- A jól működő képességek fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- A személyiség érzelmi, akarat oldalának stabilizálása.
- Az egyéni különbségek, a másság elfogadása kortárs csoportban, közösségben.
- A kulturális, szociális hátrányok folyamatos kompenzálása, korrigálása.
- A befogadás, az elfogadás támogatása többségi közösségekbe.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

1.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

- Biztosítjuk azokat a személyi és tárgyi feltételeket, amelyek a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos) tanulók iskolai neveléséhez-oktatásához szükségesek.
- Az alapkülső iskolázás teljes ideje alatt – szükségleteiknek megfelelően – egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátásban, terápiában részesülnek tanulóink.
- Feladat a kulcskompetenciák bevezetése és fejlesztése.
- Kooperatív tanulásszervezési formákkal és korszerű módszerekkel biztosítjuk, hogy a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben érvényesüljön a differenciált, egyéni fejlesztés.

- Témahét szervezésével, projektmódszer alkalmazásával segítjük a gyakorlatközpontú és alkalmazható tudás megszerzését, biztosítjuk a tevékenységközpontú tanulást.
- Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, azon tanulók számára, akik az évfolyamra meghatározott követelményeket hosszabb intervallum alatt teljesítik, a fejlődési ütemüknek megfelelő képzési időt biztosítunk, törvényi keretek között.
- Olyan tanulási környezetet, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk, amelyben a cselekvésből kiindulva a valóságról sokoldalú, konkrét tapasztalatokat szerezhet és a közvetlen vizsgálódásokból juthat el a tanuló az ismeretek képi, majd absztrakciós szintjéhez.
- Sokoldalú szemléltetéssel, cselekvéssel, gazdag feladattárral biztosítjuk a tevékenységközpontú tanítási- tanulási folyamatot (egyes tantárgyakhoz kötődő készség- és képességfejlesztést, a tevékenységek bővülő körét).
- Kiemelt figyelmet fordítunk az alapozást szolgáló évfolyamokat felölelő pedagógiai egységekre, ahol a tanuláshoz szükséges pszichés funkciók fejlesztése, a tanulási szokások alapozása, gyakorlása történik a foglalkozásokon.
- Olyan lehetőségeket teremtünk, ahol a tanulók gyakorolhatják az önellátásukhoz és szűkebb környezetük ellátásához, a társadalmi együttéléshez, az önálló és eredményes életvezetéshez nélkülözhetetlen tevékenységeket.
- Törekszünk a szülőkkel megfelelő partneri viszony kiépítésére.
- A tanulók és a szülők igényének megfelelően teljes ellátást biztosítunk: ügyelet, oktatás, étkeztetés, fejlesztő terápiák, napközi, tanulószobai ellátás, szakkörök, klubok, tehetséggondozás.
- A mindennapi élethez kapcsolódóan felismertjük az egészség megóvásának fontosságát.
- Bevonjuk tanulóinkat az iskolai élet szervezésébe.
- Kialakítjuk a tanulók kötelességtudatát.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a tanulókat, a szülőket a tanulók iskolai előmeneteléről, elért eredményeiről.
- Felkészítjük tanulóinkat az informatikai eszközhasználat elsajátítására.
- Egyéni differenciált fejlesztéssel hatékonyabbá tesszük társadalmi integrációjukat.
- Az iskolai gyermekvédelmi tevékenységet úgy működtetjük, hogy a szociális hátrányból eredő különbségeket csökkentjük, együttműködve a különféle segítő szervezetekkel, szolgálatokkal.

A TÁMOP-3.4.2. A-11/1-2012-0006 pályázathoz kapcsolódó feladatok:

- Jó gyakorlatok adaptációja.
- Az inkluzív nevelést, befogadó pedagógiai gyakorlatot támogató programok segítése, a pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése.
- Az együttnevelés pedagógiai gyakorlatának támogatása.
- Egyéni átvezetési és fejlesztési tervek adaptációja, képzések, felkészítések, programok megvalósítása.

- Egyéni átvezetési programokban részt vevő illetve részt vett tanulók nyomon követéséhez modellprogram kidolgozása.
- Attitűdformáló, érzékenyítő programok szervezése, a befogadó gyermekközösségek körében a diákok inkluzív szemléletének alakítása.
- Intézmények közötti szakmai együttműködések formáinak kidolgozása.
- Az egyéni fejlesztést segítő fejlesztő eszközök valamint eszköztár kifejlesztése.
- A többségi intézmény pedagógusainak segítése tanulócsoporton, tanórán belüli, tanórán kívüli programokban gyógypedagógus közreműködésével.
- IKT eszközökkel támogatott tanulási módszerekre való felkészülés és azok alkalmazása a részt vevő intézmények pedagógiai gyakorlatából adódó speciális szükségletek kielégítésére.
- Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, a sajátos nevelési igényű tanulók digitális készségeinek fejlesztéséhez.

1.2.2. Kulcskompetenciák

A kulcskompetenciák a tudás megszerzéséhez és megújításához, valamint a személyes önmegvalósításhoz szükségesek. Hozzájárulnak a sikeres élethez egy tudásalapú társadalomban. Ennek megfelelően intézményeink fő céljai között szerepel.

Pedagógiai feladataink a kulcskompetenciák fejlesztésére épülve segítik a tanulók személyiségfejlesztését a tanítási órán, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon.

Az iskolai nevelés-oktatás a sokoldalú készség és képességfejlesztés kiváló terepe. A NAT-ban előírt kulcskompetenciák és az erre épülő kiemelt fejlesztési feladatok mindegyik műveltségterületen megjelennek. Az egyes műveltségterületek, tantárgyak kiemelt fejlesztési területei és az ezekhez kapcsolódó tartalmi és fejlesztési feladatok részletesen megjelennek a helyi tantervben.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek, stb. során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társ- és kulturális háttere, környezete és igényei, érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, ezzel felkészítve az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek olyan fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia magában foglalja a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok, táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő matematikai eszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben. Az ember és a rajta kívüli természeti világ között lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk és irányítsuk cselekvéseinket. Ez a kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia magában foglalja az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, a közösségi élet feltételei. Az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, melyet áthat a közjó iránti elkötelezettség. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy aktívan vegyen részt a közügyekben, és a társadalmi folyamatokról, demokráciáról kialakult tudása, véleménye legyen.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben megismerni tágabb környezetét – a munkahelyén is – és képessé teszi a kínálkozó lehetőségek megragadására. Célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást is jelenti.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- kihívások felismerése, értelmezése
- a pénz világában való tájékozódás
- tervezés, szervezés, irányítás
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás

- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság minden műveltségterületen megjelenik. Magában foglalja az esztétikai megismerést, az elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését.

Művészeti önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével – képességek tartoznak ide.

Különösen fontos a magyar nyelv és irodalom területén az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek területén a zene, a vizuális művészetek kultúrája és a modern művészeti kifejezőeszközök a fotó, a mozgóképek fontossága.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, minden műveltségi területen, az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is ide értve. Ez jelenti egyrészt az új ismeretek megszerzését, feldolgozását, beépülését, másrészt útmutatások keresését, alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit használja otthon, munkában, tanulásban, képzésben egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

1.2.3. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a

- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
 3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
 4. Tanulásiirányítás – önálló tanulásra való nevelés
 5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
 6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
 7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésmódok) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
 8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

1.2.4. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Jelen van az összes műveltségi területen. Meghatározó szerepe van a nemzeti értékek, hagyományok megismertetésének. Cél a nyitottság megőrzése a nemzeti értékek iránt, amely alapja lehet másfajta kultúrák iránti fogékonyságnak, toleranciának. Legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási- nyelvi etnikumok, történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskolai élet, az osztályközösség élete az aktív állampolgárságra és a demokráciára nevelés helyszínei. Az iskolai élet teljes folyamatát teremtheti meg, a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulás-szervezeti eljárásokkal, az iskolai élet demokratikus gyakorlásával a tanulók aktív állampolgárrá válását. A cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az

együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az egyén alkotó tevékenysége során alakul ki önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe. Kialakul az önmegismerés, önkifejezés, önállóság, önkifejezés igénye, fogékonnyá válik az alapvető erkölcsi, etikai normák iránt.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az iskolában biztosítjuk az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Felkészítjük tanulóinkat, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni. Segítsék beteg, sérül, vagy fogyatékos embertársukat elfogató és segítőkész magatartással. Tudják kezelni vagy megelőzni a veszélyhelyzeteket. Figyelmet fordítunk a családi életre, felkészülésre, a helyes szexuális magatartásra és kultúrára. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészség tudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés- és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére,

társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

1.2.5. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulók legyenek érzékenyek környezetük állapota iránt. Más-más élményük van a környezettudatos életvitel terén. Változatos tevékenységek (projektek, csoportmunkák, vita, stb.) segítségével formálhatjuk tudatos magatartásukat.

Ápolják és óvják szűkebb és tágabb környezetüket, elősegítve ezzel a természet fennmaradását, a társadalom fenntartható fejlődését. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Szerezzenek tapasztalatot a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életterületét szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének

megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

A felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Ennek célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése. Fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Kiemelt figyelmet érdemel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versenyzéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása.

A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint pl. a vállalkozás, a gazdálkodás és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó ismeretek nélkül nem érthetjük meg a folyamatok jelentős részét. A társadalom számára is fontos, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka és a gazdaság, ésszerűség iránt. Az iskolai életnek fontos szerepe van abban, hogy tanulóink tudatos fogyasztóvá váljanak, tudják a döntésekkel járó kockázatot mérlegelni. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

1.2.6. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

Oktató-, nevelőmunkánk során meg kell alapozni az önálló ismeretszerzés, tanulás képességét. Elsajátítják a tanulók az önálló tanulás elemi technikai sajátosságait, a hatékony tanulási módszereket, a páros, csoportos és kooperatív tanulási technikát. Kialakítjuk az önművelés igényét, megtanítjuk a könyvtári és más információforrások helyes használatát, a digitális technika nyújtotta lehetőségeket.

1.2.7. Felkészülés az erőszakmentes konfliktusmegoldásra

Ennek feltétele, hogy a tanuló legyen képes

- Az önbecsülésre, és mások megbecsülésére
- A meghallgatásra és megértésre
- A beleérző képességre
- Az önérvényesítésre (anélkül, hogy másoknak ártana)
- Az együttműködésre a csoportban
- A nyitottságra és kritikai gondolkodásra
- A fantáziára és kreativitásra

1.2.8. Közlekedésre nevelés

Az általános iskolai korcsoportnak megfelelő közlekedésre vonatkozó tudás, illetve helyes magatartás biztosítása a feladatunk.

Ennek megfelelően ki kell alakítani

- A közlekedési rendszerszemlélet elterjesztését
- Az önkéntes jogkövetés, KRESZ ismeretek elsajátítását
- A szabályok gyakorlatba történő átültetését
- A veszélyhelyzetek megismerését, és az elkerülésükhöz szükséges technikák elsajátítását

Célunk a szabályok megismerésével, betartásával, a veszélyhelyzetek elkerülése, a közlekedési morál javítása, továbbá, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.

Az életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségterület, az osztályfőnöki óra, a környezetismeret tantárgy és a napközis foglalkozás lehetőséget nyújt a közlekedéskultúra, a közlekedés rendszere, közlekedési eszközök, közlekedési szabályok megismerésére, gyakorlati alkalmazására.

1.2.9. Társadalmi bűnmegelőzés és az áldozattá válás megelőzése

Ezek olyan intézkedéseket beavatkozásokat jelentenek, amelyek célja a bűnözés megelőzése, és esetünkben a tanulók biztonságérzetének javítása.

A differenciált bűnmegelőzés feladatai

- A jogkövető magatartás kultúrájának kialakítása
- A magatartást befolyásoló tényezők pozitív alakítása
- A bűnalkalmak csökkentése
- Az áldozattá válás megelőzése

Ez iskolánkban a következő módon valósul meg

- Fokozottan figyelünk és vigyázunk értékeinkre
- A pedagógus állandó jelenléte minimalizálja a lehetőségeket
- Az osztályfőnök és a gyermekvédelem szoros együttműködésben, naprakészen dolgozik
- Jogkövető magatartás erősítése
- Fokozott károk mérséklése
- Bűnelkövetési alkalmak szűkítése
- Iskolakerülés, csavargás megelőzése
- A szabadidős tevékenységek, biztonságos szórakozás feltételeinek megteremtése

A közösségi bűnmegelőzési eszköztár része a sértetté, az áldozattá válás megelőzése.

Osztályfőnöki órákon, szituációs játékokban, dramatikus játékokban, filmrészletekkel alátámasztva kiemelt szerepet kap. Sérüléseiből adódóan tanulóink egy része könnyen befolyásolható, a következményeket tudatosan nem képes felmérni, így könnyen válhat áldozattá. Feladatunk ennek megelőzése. Javítani kell a különösen sérülékeny csoportok önvédelmi képességét.

A családon belüli erőszak – a gyermekbántalmazások – megelőzése a feladat. Az osztályfőnök jelzése, a gyermekvédelem hatékony lépései óvják a gyermekeket.

1.2.11. Az oktató-nevelő munkánk szervezése

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. A tanulók fejlettségi szintjének megfelelően választjuk meg az eszközöket és a módszereket.

Intézményünk érvényesíti az egységes alapokra épülő differenciálást

- Együttműködő (kooperatív) tanulási technikák alkalmazása.

- A tanuló tevékenységeinek önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak és alkotó képességének középpontba helyezése különböző szervezeti formában – osztály, csoport, tanulópár, részben és teljesen egyéni oktatásban.
- Differenciálás a tanuló képességeihez igazodva.
- Sajátos tanulásszervezési technikák kidolgozása a tanulási, magatartási és egyéb problémákkal küzdő tanulók eredményes oktatása érdekében.
- A tanulói aktivitás kibontakoztatásának elősegítése.

Biztosítjuk a tanulási esélyegyenlőséget

- A tanulók megismerése után személyre szabott pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- Segítjük a sikeres tanulást a tanulási nehézségek feltárásával.
- Az egyénhez igazodó fejlesztéssel alapozzuk meg a kulcskompetenciákat.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelményeket, ellenőrzési-értékelési eljárásokat alkalmazunk.
- Differenciálással fejlesztjük tehetséges tanulóinkat.
- Az egységes alapokra helyezett differenciálás biztosítja iskolánkban a tanulói különbségekhez való alkalmazkodást.

1.2.12. Az iskolában folyó nevelő-oktató munkánk eszköz- és eljárásrendszere

A nevelés-oktatás eljárásrendszerén elsődlegesen az alkalmazott módszerek körét értjük. Az alkalmazott módszer kiválasztásának alapelvei:

- A módszert mindenkor a pedagógiai célhoz, a tartalomhoz igazítjuk.
- A módszer megválasztása igazodik a tanuló fejlettségéhez, állapotához, szükségletéhez, és minden esetben törekszik a tanulóközpontú módszertan alkalmazására.
- Figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait, előzetes tudását, norma és szokásrendjét, kultúráját.
- Módszereinket az adott helyzethez, szituációhoz igazítjuk, élünk a korszerű lehetőségekkel.
- A tanulók egyediségéhez, sérüléséhez leginkább illő módszereket alkalmazunk, kooperatív technikákat, drámapedagógiát.
- A választott módszerek (kooperatív technikák, drámajáték, mozgás-és zeneterápia, egyéni fejlesztések) a sérült gyerekek személyiségéhez igazodva ösztönzők, a pozitív megerősítést szolgálják.
- A módszerek kiválasztásában figyelembe vesszük a tanulók sajátos nevelési igényét. Kiemelt szerepe van a tapasztalatszerzésnek, a cselekvésből kiinduló gondolkodásnak, a

követendő mintaadásnak, a modellnyújtásnak, a gyakorlásnak, a megerősítésnek, a szerepjátékoknak, a fejlesztő beszélgetéseknek, problémaközpontú tanításnak a tanítás-tanulás, a nevelés egész folyamatában.

- Fontos a szabályok, a szokások követése, gyakorlása, az önállóság kialakítása, az egészséges életmód szokásrendszerének, és az önálló életvezetés tevékenységeinek gyakorlása, az alkotóképesség kibontakoztatása, az egymástól tanulás elsajátítása.
- Személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárásokat, módszereket alkalmazunk.

A magatartás, a viselkedés, az attitűd formálás ösztönző módszerei

A helyeslés, a biztatás, a dicséret, az elismerés szóban és írásban.

Irányultsága

- A szorgalom elismerése
- A pozitív magatartási formák megerősítése
- A tanuló kitartásának, akaratának elismerése (eredmények, versenyek, helyezések)
- A közösségért végzett munka értékeinek felmutatása

Formái

A szóbeli, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalom (tárgyi, könyv, színház, mozi, kirándulás, ösztöndíj...)

A tanulmányi munkára, a tanulási motívumokra ható ösztönző módszerek:

- A helyeslés kifejezése szóban és írásban
- Az elismerés kifejezése az osztály előtt, az iskolatársak, a szülők előtt szóban és írásban
- Dicséret az osztály, az iskolatársak előtt szóban és írásban

Formái:

- Osztályfőnöki, szaktanári, igazgatói dicséret, üzenő füzetbe, ellenőrzőbe, osztálynaplóba, bizonyítványba
- Jutalom – tárgyi, könyv, ösztöndíj, oklevél

1.2.13. Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök dolga a személyesség garantálása. Segít abban, hogy a gyerek otthonosan és biztonságban érezze magát az iskolában. Az osztályfőnök feladatai a következő témakörök köré csoportosíthatók:

- Neveléssel kapcsolatos feladatok

- Adminisztratív, ellenőrző feladatok
- Az iskolai értékek és normák átadása
- A tanulást segítő feladatok
- Az iskolai élethez kötődő közvetítő feladatok
- Tájékoztatási feladatok
- Életvezetési segítség
- A konfliktusok kezelésének megtanítása
- A tanulók toleranciájának fejlesztése
- Az előítéletek enyhítése
- A tanulók önismeretének elősegítése
- Megelőző gyermekvédelem
- A tanulók állampolgári magatartásának formálása
- A tanulók közösségi magatartásának elősegítése
- Családi életre való felkészítés
- Pályaorientáció
- Nemzeti hagyományok és európai értékek közvetítése

1.2.14. A tanárjelöltek gyakorlati képzése

Intézményünk, mint az ELTE Gyakorló Általános Iskolája alapfeladatként látja el az ELTE Gyógypedagógiai Kar tanárjelöltjeinek gyakorlati képzését.

Pedagógusképző intézményként hozzájárulunk ahhoz, hogy a jövő pedagógus generációja a kor követelményeinek megfelelő szakmai tudással és módszertani felkészültséggel rendelkezzen, elkötelezetté váljon a nevelés-oktatás tartalmi és módszertani megújulása iránt.

Feladatok

- Gyógypedagógus tanárjelöltek gyakorlatának szervezése.
- Gyógypedagógus képzésben résztvevő tanárjelöltek kiscsoportos, vagy egyéni gyakorlatának biztosítása.
- Az alapozó képzéshez tartozó évfolyamszintű gyakorlatok, intézménylátogatások szervezése.
- A gyakorlatok szervezése, irányítása a Gyógypedagógiai Kar intézeteinek közreműködésével történik.

- A tanárjelöltek gyakorlati képzésénél figyelembe vesszük azokat az ELTE és a Kar által készített és jóváhagyott szabályzatokat.
- A szülőket tájékoztatjuk a gyakorló iskolai lét sajátosságairól.
- Igény szerint fogadjuk az ELTE más karairól érkező egyetemi hallgatókat.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk tanulóinak sajátosságából adódóan (a tanulásban akadályozottság, beszédfigyafotékosság és a járulékos tünetek) pedagógiai programunknak a sérült személyiség figyelembe vételével jelöljük ki a nevelési területeinket.

Az életkori sajátosságok, a fogyatékoság által okozott eltérések szükségessé teszik a személyiségfejlesztés folyamatában a sajátos, fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs (terápiás) célú pedagógiai eljárások alkalmazását.

Nevelési programunkban – a személyiségfejlesztés tekintetében kiemelt területként kezeljük:

- a neveltségi mutatók erősítését,
- a szociális kompetenciák fejlesztését,
- az egészségmegőrző-, óvó attitűd kialakítását,
- a természet- és környezettudatos magatartásformákat,
- a tanulást az egész személyiség fejlődése, fejlesztése érdekében,
- a kommunikációs nevelést,
- egymásra irányuló figyelmet, együttműködést, felelősségvállalást,
- megértésen alapuló fejlesztést,
- önzetlen segítséget, toleranciát,
- szervezőkészséget

A személyiségfejlesztés egymással összefüggő nevelési, oktatási, fejlesztési, terápiás, rehabilitációs tevékenységekre épülő komplex folyamatban valósul meg. Ez a folyamat a speciális nevelési szükségletektől függően más- más tartalommal és hangsúllyal szerveződik.

A személyiségfejlesztést együtt kezeljük a közösségfejlesztéssel. Az egyén hatással van a közösségre.

1.3.1. Az iskola hagyományai

A hagyományok fontos pillérei az iskolai életnek. Hozzájárulnak a tanulók személyiségének, képességeinek kibontakoztatásához és fejlesztéséhez.

Ünnepségek, megemlékezések

- az aradi vértanúkról
- október 23-a eseményeiről
- a magyar kultúra napjáról
- március 15-éről (emlékhelyek látogatása, vetélkedő szervezése)
- anyák napjáról.

Hagyományok

- Megemlékezés a különböző világnapokról
 - Gyermek Világnapja
 - Víz Világnapja
 - Műemlékvédelmi Világnap
 - Madarak és fák napja
 - Föld napja

Iskolai rendezvények

- Tanévnyitó ünnepély az első osztályosok köszöntésével
- Iskolai karácsony
- Nyílt nap az alsó és a felső tagozaton
- Nyitott kapu a leendő első osztályosoknak és szüleiknek
- Farsang alsó és felső tagozaton
- Erdei iskola szervezése
- Közös programok az óvodákkal
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély

Versenyek

- Versmondó verseny (alsó és felső tagozat)
- Meseolvasó verseny (3-4. osztály)
- Szép füzet verseny (alsó tagozat)
- Környezetvédelmi vetélkedő
- Matematika szaktárgyi verseny (3-4. osztály és felső tagozat)
- Sportversenyek

Iskolán kívüli rendezvények

- Kulturális versenyek a fővárosi sajátos nevelési igényű tanulók általános iskoláiban
- Közös rendezvény az ELTE gyakorló iskoláival

1.3.2. A diákönkormányzat működése és hagyományai

A diákönkormányzat a Szervezeti és működési szabályzat alapján működik. Munkáját az osztályfőnöki munkaközösség segíti.

Tagjai

Az iskolával tanulói jogviszonyban álló tanulók.

Jogai

- *Képviselési jog:* Az iskola valamennyi tanulójának képviselőjében azok a diák önkormányzati vezetők járnak el, akiket a tanulók több mint 50%-a választott. A DÖK megválasztott vezetője részt vehet az Országos Diákszövületen
- *Használati jog:* Feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helységeit, berendezéseit, amennyiben ezzel nem korlátozza az iskola működését
- *Javaslattevési, véleményezési jog:* Véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben
- *Egyetértési jog:* A tanulókat érintő főbb kérdésekben
 - a házirend elfogadásakor, módosításakor
 - jutalmazáskor
- *Döntési jog:* Egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönthet

Iskolánk diákönkormányzatának működése

Felső tagozaton működik. Minden évben kétszer diák közgyűlést szervez: októberben az éves várható feladatokat, májusban a végzett munkát beszélik meg.

1.3.3. A szocializáltsági, neveltségi mutatók erősítése

A társadalom által elvárt norma és szokásrend megismertetése, értelmezése, elfogadtatása központi kérdésként kezelt feladat az intézményben. A szocializáltság fontos mutatója az együttműködés, a társadalmi érintkezés normáinak elfogadása, alkalmazása az egyéni a közösségi érdekérvényesítés ön- és mások elfogadása.

Feladataink differenciáltan jelentkeznek a tanulók életkorának, fejlettségének megfelelően. Az életkorhoz, a fejlettséghez igazítjuk a tartalmat, a teljesítés elvárható szintjét, a tevékenység gyakorlásának helyszínét, idejét. Az iskolai terepen túl kitüntetett szerepet szánunk az erdei iskolai programoknak, túráknak, kirándulásoknak, a közös sport és kulturális rendezvényeknek.

Kisiskoláskor

Feladatok, tevékenységek

Tapasztalatok szerzése az intézmény működéséről, az egyes közösségek működési rendjéről.

Az iskolai hagyomány és szokásrend megismerése, elfogadása – együttműködés a társakkal, a pedagógusokkal a teremrend, a tanszerek rendje, saját holmi elhelyezésének rendje, sorakozások, a tanórai megnyilvánulások, a közös étkezések, óráközi szünetek, a szabadidős foglalkozások terén.

Szokásrend kialakítása az önellátásban – az öltözködésben, az elemi tisztálkodásban (kézmosás, fogmosás) – az egyes tanórákhoz tartozó taneszközök kezelésében,

A felelősök rendjének kialakítása, a felelősi munka elvégzése.

A saját, a társak tulajdonának, felszerelésének óvása, tiszteletben tartása.

Gyakorlás a különféle színtereken: osztályban, tornateremben, öltözőben, étteremben, a közös helyiségekben, az orvosi rendelőben, játszótéren, utazásnál, kirándulásokon, erdei iskolában, kulturális programokon, realizálódik.

Serdülőkor

Feladatok, tevékenységek

Célunk, hogy az elsajátított normák, viselkedési szabályok, szokások már belsővé vált algoritmus szintjén működjenek. A szituációk széles körét felkínálva kívánjuk eljuttatni a tanulókat az együttélési normák, az írott és íratlan szabályok megismeréséig, értelmezéséig és azok elfogadásáig, alkalmazásáig. A serdülőkorban nagyobb figyelmet fordítunk az érzelmi élet gazdagítására, a barátságokra, tartós kapcsolatokra, az egymás problémáinak kezelésére, a közösségi atmoszférára. A személyiségfejlődés problémás eseteiben a tanulók egyéni bánásmódban és megsegítésben részesülnek.

Iskolánk nyitott a különféle vallási, közösségi normák, elvek elfogadására. A belsővé válást elősegíti a közösség minősítő ereje, hatása, a társak véleménye, megítélése, a következetes

visszajelzés, megerősítés, vagy korrekció. Az intézmény által elfogadott normákat csak valamennyi pedagógus, pedagógiai segítő együttműködésével érhetjük el. Ebben a folyamatban meghatározó a családi háttér támogatása.

Bevonjuk a serdülőket az ügyeletes tevékenységbe, gondozói munkába, táborok, kulturális rendezvények szervezésébe.

1.3.4. A tanulás

A sajátos nevelési igényű – enyhe értelmi fogyatékos, tanulásban akadályozott és beszéd fogyatékos – tanulók a kognitív funkciók sérülése miatt önállóan nem képesek a megfelelő tanulási technikák elsajátítására. Fontos feladat a tanulás megtanítása, a motiváltság megteremtése, az élethosszig tartó tanulás megalapozása.

A kisiskoláskor tevékenységei

Az alsó tagozatban előtérbe helyezzük a tankönyvek, taneszközök helyes használatát pl. munkatankönyvek piktogramjainak értelmezését, az ábrák, képanyagok elemzését, a feladatok külső algoritmusokkal vezérelt megoldását, feladat végrehajtás sorrendjét, az összehasonlítást, az önellenőrzés módjait, lehetőségét, az írásbeli feladatok végrehajtását. A technikai jellegű, manuális feladatokban a pontos mintakövetést, az algoritmizált lépések leolvasását. A mozgásban az utánzás, a mintakövetés tanulása, a szabályok elsajátítása. Megtanítjuk tanulóinkat az alsó tagozatban a rövid, egyszerű szövegelemzésre, értelmezésre, a bevésés technikájára – az egyéni tanulási sajátosság felismerésére, a tartalomjegyzék kezelésére, a gyermeklexikonok és gyermekeknek szóló segédanyagok irányítás melletti felhasználására. Kiemelt tevékenység a beszéd formai és tartalmi oldalának fejlesztése.

A tanulás tanításának fontos eleme, hogy a tantárgyak taneszközeit megtanulják adekvátan használni és a segédeszközöket önállóan alkalmazni.

A tanulás tanításának részét képezik az egyszerű memoriterek, versek tanulása.

A serdülőkorúak tevékenységei

A felső tagozaton előtérbe kerül az elsajátított tanulási módszerek alkalmazása, az önálló tanulás megvalósítása. A tanuló tudjon segítséget kérni, ismerje a segítségadás formáit is.

A felső tagozatos tanulók mutassanak nagyobb jártasságot a páros, a csoportos és a kooperatív munkaformákban. Gyakorolják és alkalmazzák a tankönyvekkel, feladatlapokkal, munkalapokkal való önálló tanulást, a szövegfeldolgozás, értelmezés formáit, fejlettségüknek megfelelő feldolgozási lehetőségeket. El kell jutni a tanulóknak az ésszerű, a takarékos, az esztétikus füzetvezetéshez, technikai, vizuális jellegű alkotások önálló elkészítéséhez. Képesé kell válniuk az ésszerű tervezésre, a belsővé vált algoritmusok pontos alkalmazására, a munkamenet összeállítására. El kell sajátítani a hatékony önellenőrzést, hibák javítását, értelmezését, a tanuláshoz szükséges speciális taneszközök használatát.

A tanulás tanításában feladat az épen maradt képességcsoportok erősítése.

1.3.5. A kommunikációs nevelés

Az iskola valamennyi színterén kiemelt feladat a kommunikációs kultúra fejlesztése.

A kisiskoláskorban kiemelt tevékenységek

A beszéd formai, tartalmi részének javítása, korrigálása, fejlesztése. Az értelmes, szép, magyar beszéd megköveteli a helyzetnek megfelelő beszédpéldát, a kellő motivációt, a következetes gyakorlást, a mindenkori korrigálást, kiigazítást. Olyan szituációk, helyzetek teremtése, amelyben a társadalom által elvárt beszédnormáknak megfelelően gyakorolhatnak a tanulók, tapasztalatokat szerezhetnek a kommunikációs feladatok megoldásában. Külön figyelmet érdemel az alsó tagozaton: a köszönés, a kérés, a tudakozódásnak megfelelő kommunikáció, a segítségkérés, a probléma, a szükséglet megfogalmazása, az önkifejezés technikáinak elsajátíttatása. Mondatokban történő megnyilatkozás különféle kommunikációs helyzetekben.

A serdülőkori tevékenységek

A felső tagozatban előtérbe kerül a mondanivaló megfelelő interpretálása, a társas kapcsolatban a kapcsolatfelvétel- és fenntartás. A konfliktuskezelés kulturált technikáinak alkalmazása.

A tanulók jártasságot szereznek az írásbeli kifejezés különféle formáiban: az önéletrajz írásában, kérvények, nyomtatványok kitöltésében. Ezen tevékenységekhez megfelelő mintákat kapnak a tanulók. Meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy véleményükkel, írásaikkal a nyilvánosság előtt is megjelenhessenek.

Valamennyi korosztály gyakorolja a metakommunikáció különböző formáit. Ésszerűen, helyesen használják tevékenységükben az infokommunikációs eszközöket.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

1.4.1. Egészségnevelési elvek

Általános cél

Az iskola egészségnevelési programjának általános célja: valamennyi tanulóban tudatosítani, hogy a teljes emberi élet elengedhetetlen feltétele az ember egészségének megóvása. Felismertetni, hogy az ember egészsége olyan érték, amelyért mi magunk vagyunk felelősek.

Az egészségnevelési program további célja a civilizáció társadalmi, környezeti összefüggései révén a tudatos életvezetés megismerése, a toleráns személyiség kifejlesztése, a kritikus

fogyasztói magatartás kialakítása, a helyes önértékelés, a konfliktuskezelés. A képzési ciklus végén a nevelőmunka eredményeként az egészségesen szocializálódó iskolai terepen – egy egészséges személyiségfejlődést megvalósítani, a harmonikus élet értéként való tiszteletére nevelni.

A program alapelve

Az iskolai egészségnevelés folyamatában olyan programot kell adnunk, amelyben pozitív irányban változik magatartásuk, viselkedésük, attitűdjük.

Az egészségnevelési célok megvalósulásának pedagógiai feltételei

- A fejlesztési folyamat vegye figyelembe a tanuló sajátos fejlődési ütemét, sérülését, életlehetőségeit.
- A nevelési folyamatban alkalmazza a sérülés specifikus eljárásokat, terápiákat, szociális tréningeket.
- Alakítsa ki a tanulók problémák iránti érzékenységet.
- Teremtse folyamatosan élet közeli helyzeteket, amelyben konkrét tapasztalatokat szerezhet.
- Valamennyi nevelési folyamatban építsen a tanulók előzetes tudására.
- A kívánt magatartás elérése érdekében szövetkezzen a szülővel.
- A visszajelzés legyen jelen az egészségnevelés egész folyamatában, óvakodva az ítélkezéstől.
- A másságot, a szociokulturális különbségeket maximálisan vegye figyelembe, építsen a tanulók értékeire.
- Alakítsa ki a rendszeres testmozgás, az egészséges táplálkozás igényét.
- A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása váljon a tanulóknál az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos részévé.
- A tanulók ismerjék meg a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét.
- Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
- Az egészségtudatos léthez tartozzon a fittség megőrzése érdekében egyénileg kialakított mozgásprogram.
- Legyenek tájékozottak az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás) biológiai – élettani – pszichés összetevőit illetően.
- Legyenek tisztában a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepével a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.

Az egészségnevelési program megvalósításának szinterei

- a tanórák,
- a tanórán kívüli, szabadidős tevékenységek,
- az iskolán kívüli programok – tanulmányi kirándulások, túrák, célséták, táborok, erdei iskola, versenyek és egyéb iskolán kívüli rendezvények.

A program megvalósításában közreműködő partnerek

- Az intézmény egészségügyi felelősei: az iskolaorvos, fogorvos, védőnői hálózat, a gondozói szervezetek.
- A település sportszervezetei, sportlétesítményei, önkormányzati képviselők.
- A szülői ház, családtagok, rokonok.
- Az egyesületek, alapítványok, az egyházak szervezetei.
- A segítő szervezetek helyi, vagy országos képviselői, közalapítványok.

Az intézmény céljai megvalósítása érdekében alkalmazott módszerek, eljárások

- a kötetlen, az irányított beszélgetés,
- a problémák megvitatása – a vita módszere,
- a közösségen belüli kommunikáció, a kooperatív együttműködés,
- a problémák széleskörű feltárása, összefüggéseinek megismerése – a projekt módszer eseti beemelése,
- a mintaadás, a minta értelmezése, kritikai elfogadása,
- a szabad megnyilatkozás, véleményformálás – a bizalom légkörének megteremtése.

Az egészségnevelési program elsődlegesen – a fejlettségnek, életkori sajátosságnak megfelelően – a képességfejlesztésre orientált. Az egészséggel kapcsolatos kompetenciák megerősítését szolgálja, de mindig céltudatosan választott tartalommal.

Építünk a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladataira, amelyek a „Testi és lelki egészség” címszó alatt fogalmazódtak meg:

- „Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését.
- Az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.”

Az egészségnevelési program kiemelt fejlesztési feladatai a Nemzeti Alaptantervre építve

- a lelki egészség erősítése és fejlesztése,
- a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása,
- pozitív beállítódások, motivációk kiépítése,
- az egészségi állapotot javító, fejlesztő magatartás és szokásrend kialakítása,
- törekvés a tiszta, egészséges környezet megteremtésére.
- a döntési kompetencia kialakítása,
- a saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása,
- önmaga megismerése, biológiai állapotával való együttélés elfogadása,
- a másság elfogadása,
- az életet, egészséget veszélyeztető anyagok, helyzetek felismerése, azok elutasítása (drogok, veszélyes anyagok, készítmények, cselekedetek, közlekedési helyzetek, káros függőségek).

Az egészségnevelési program feldolgozandó feladatai

1-2. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Önismeret – tulajdonságaim, miben különbözöm, mire vagyok képes.
- A test tisztántartása – szokásrend elsajátítása irányítással.
- A helyes fogápolás
- Az öltözködés – jó és rossz öltözködés, réteges öltözködés, fehérnemű csere.
- Környezetünk tisztasága – tapasztalatok a tiszta és a szennyezett környezetről. Részvétel a környezet tisztántartásában, közreműködés a felnőtt irányításával.
- A helyes életmód – miből mennyit fogyasszunk, a játék, munka, alvás egyensúlya.
- Kapcsolataim – barát, osztálytárs, családtagjaim. Ragaszkodás, szeretet, segítőkészség – illemszabályok.
- A közlekedés – tapasztalatok gyűjtése, a gyalogos közlekedés szabályairól – irányítással.

3-4. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Önismeret – miben vagyok másokhoz hasonló, mire vagyok képes, mire nem vagyok képes, miért kell betartani a szabályokat, képes vagyok-e erre, melyek a legjobb tulajdonságaim.
- Testem, környezetem tisztasága – napi tisztálkodásban önállóság, ruhanemű váltása, tárolása, időjárásnak megfelelő önálló öltözködés. Hulladéktárolás, a hulladékok, szennyező, káros hatása az egészségre, részvétel a környezet takarításában, gondozásában – a fejlettség, a testi állapot szerint. Egészség és betegség. A betegség felismerése saját testen. Tennivalók. A betegség megelőzése.
- Helyes, egészséges életmód, napirend – testi- szellemi- és szociális jólét ismérvei. Ritmusok az életünkben a „jóérzés” állapot megőrzésének cselekvései: pihenés, tanulás, játék, szórakozás, alkotó tevékenység, sportolás, munkatevékenység, közösségi kapcsolatok, ezek mennyisége és minősége.
- Élvezeti szerek és káros hatásuk – kedvtelés, élvezet, szenvedély – elemi ismeretek megújítása.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek – pozitív és, negatív érzelmek a kapcsolatban, helytelen megítélés, a megismerés fontossága, a nyitottság, a barátkozás – a távolságtartás veszélyt jelentő helyzetekben.
- Közlekedés – a tömegközlekedés szabályai, közlekedés felügyelettel és önállóan – a fejlettség szerint.

5-6. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Önismeret – serdülő lettem, a megváltozott test elfogadása, a változás okainak ismerete, fokozott figyelem a test tisztántartására, a serdülőkor kozmetikája, hogyan öltözködjünk? – illik – nem illik az egyéniségemhez – az esztétikus külső, ápoltság.
- Egészséges otthon és iskola – az egészséges otthon ismérvei, milyen lakást képzelek magamnak, a lakás felszereltsége, célszerű eszközök, bútorok, a folyamatos tisztántartás, a lakáskarbantartás fontossága, hogyan
- változtatnám meg az iskolai környezetem? – az egészséges iskolai környezet ismérvei.
- Az egészséges életvitel – a fizikai erőnlét megőrzése, mozgás, sportolás, rendszeresség – a tiszta levegőn való tartózkodás fontossága.
- A változatos táplálkozás (gyümölcs, zöldség, tejtermék, fehérjék és a cukor arányai).
- Mit tehetek az egészségemért? Játékos szerződés-kötés az egészségért.
- Mit jelent az életvitel? Milyen különbségek vannak a családok életvitelében között. Milyen életvitelt alakítok ki felnőtt koromban. Életmód, életvitel veszélyei – veszélyes anyagok, függőségek, pszichoaktív szerek.

- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek: mit jelent a biztonságérzet, érzelmi biztonság, érzéseink megóvása, szeretet, megbecsülés a családon belül, a baráti kör, fiú-lány kapcsolat. Szülők nélkül – egyedül döntés a párkapcsolatban, a veszélyes anyagok elutasítása, veszélyhelyzetek kerülése.
- Közlekedés: hogyan közlekedjünk a helyi járaton, a tömegközlekedés eszközein –, kockázatok, veszélyhelyzetek a közlekedésben – udvariasság, kulturáltság a tömegközlekedésben.

7-8. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Felkészülés a felnőtt életre – Jól működő képességeim, miben térek el mások fejlődésétől, mit tehetek a lemaradás csökkentéséért, mit jelent jól ápoltnak, tisztának lenni, hogyan teremtem meg magamnak a jó testi-lelki közérzetet. Hogyan látom a környezetemben élő felnőtteket, kit tekintek példának, mintának, kit utasítok el. Önértékelés, önkritika.
- Az egészséges életvitel – Energiaszükséglet, energia bevitel – táplálkozási tanácsok, szaktanácsadás igénybevétele, a fogyókúra és veszélyei – a nyugodt, rendszeres táplálkozás előnyei – a mohóság, a rendszertelen étkezés eredményei. Mit változtatnék a saját és családom táplálkozási szokásain – korszerűség a táplálkozásban. A lakás tisztasága, a konyhai higiéné.
- Egészség, sport – Betegség, orvoshoz fordulás, segítségkérés. Mit jelent a fogyasztói kultúra? A tudatos fogyasztás, takarékoskodás a pénzzel a természeti erőforrásokkal, az energiával.
- Társas kapcsolatok, barátság, érzelmek – Tartós kapcsolatokra való törekvés, elfogadás, önmagam elfogadtatása. Bizalmas kapcsolatok, korai szexualitás veszélyei – barátságok, szerelmek, testi kapcsolat nélkül. Baráti összejövetelek – kulturált szórakozás, szélsőséges viselkedés, veszélyes magatartás elutasítása, kritikája. Szituációk elemzése. Döntéshelyzet.

Az egészségnevelési programhoz az alábbi tantárgyi programokat szükséges folyamatosan felülvizsgálni

- Az Életvitel és gyakorlati ismeretek vonatkozó témaköreit
- A Természetismeret – biológia, egészségtan tartalmát, tevékenységeit
- A Környezet és társadalomismeret vonatkozó témaköreit
- Az Osztályfőnöki óra programját

Az egészségnevelés várható eredményei

- A család szerepének megértése.
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.

- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása.
- A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való igény megteremtése.
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása.
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörülményekre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
- A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

1.4.2. Környezeti nevelés

Általános cél

Az iskola környezeti nevelés programjának általános célja: elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartását az élő természettel, az épített, a társadalmi környezettel kapcsolatosan, valamint a saját életvitelük tekintetében. Felébreszteni a felelősségérzetet, a tenni akarást a környezeti értékek megőrzésére. Megtanítani növendékeinket a természetben, a környezetben eligazodni, felelős döntéseket hozni életére, családjá jövőjére és tágabb közösségére vonatkozóan.

A környezeti nevelés céljának megvalósulását elősegítő pedagógiai feltételrendszer

- A környezeti nevelés épüljön a saját tapasztalatra, átélt élményre, a konkrét példákra.
- A megismerési folyamatot, a vizsgálódás módszereinek elsajátítását, az önálló tanulást és tevékenységet a sérüléshez alkalmazkodó közvetlen és közvetett segítség, irányítás kísérelje.
- A tanulási folyamat változatos terepen, korszerű módszerekkel (páros, csoportos, kooperatív projekt) valósuljon meg.

- Valamennyi tanulási tevékenység építsen a tanulók előzetes tudására és segítse a környezettudatos magatartás kialakulását.

A környezeti nevelés megvalósulásának kitüntetett szinterei

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

- Tanórán,

Nem hagyományos tanórai keretben

- A tanórán kívül szervezett foglalkozások: az erdei iskola, a tanulmányi kirándulás, túra, a témanap, témahét, verseny, kiállítás, múzeumlátogatás, állatkert, nemzeti park.
- A tanórán kívüli tevékenységek napköziben, szakkörökben.
- Projektnapok iskolán kívüli helyszíneken.

Az iskola környezeti nevelés céljai érdekében jól hasznosítható elvek

- Minden tanuló kapjon lehetőséget az együttműködésre, vagy önálló tevékenységre a fejlettségének megfelelően.
- Motiváljon a munkára a kooperatív tanulási forma, a páros, a csoportos kutatás, adatgyűjtés, böngészés, az ötletek gyűjtése, a projektek alkalmazása.
- Tanítási órán kívüli környezetben is megvalósuljon meg az egyéni, páros és csoportos tevékenységforma.
- Az alsó tagozatban minden tartalomhoz kötődjön tanulmányi séta, kirándulás, témanap, közös gyűjtőmunka.
- A felső tagozat tanulói terepgyakorlaton, témaheteken, önálló vagy csoportos gyűjtőmunkákon vegyenek részt.
- A konkrét példákon túl használják fel a modern technikát, a videofilmeket, a számítógép adta lehetőséget a világhálón.

A környezeti nevelési program kiemelt feladatai tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon

1-2. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Otthonunk, környezetünk tisztasága – Tapasztalatok gyűjtése – tiszta, szép – a rendetlen piszkos otthon, hogyan járulhatsz hozzá az otthonod, az iskolai környezeted tisztántartásához; témnapok – tüntessük el a szemetet az iskola folyosójáról, az udvarról, a játszótérről.
- Természeti értékeink – Növények gondozása a tanteremben, az iskolaudvaron, az iskola előtt, - egy fa, egy bokor örökbefogadása az utcán, vagy a játszótéren, köztéren; a madarak, a rovarok megfigyelése, kedvenc házi állatok, hobbiállatok bemutatása az osztálytársaknak (az én cicám, kutyám, tengerimalacom, teknősöm, papagájom...).
- Környezeti ártalmak – Tapasztalatok gyűjtése az iskola településén a zsúfolt forgalmi útszakaszok levegőszennyezéséről, a kipufogógáz veszélyei – emberre, állatra, növényekre.
- Helyes és helytelen szokásaink – A csomagoló anyagok eldobása az iskolában, az utcán, a járműveken – megfigyelések az utcán, a járműveken, a játszótéren – a helyes viselkedés – a hulladékgyűjtők használata az iskola településén. Rongálások – bútorok, berendezési tárgyak rendellenes használata, rongálások a köztereken, játszótéren, a parkokban. Károkozás az élő természetben – bokrok, fák ágainak, a virágos növények részeinek letörése, állatok zavarása. Helyes viselkedés a tereken, a növények, az állatok óvása.
- Verseny a tiszta osztályért, a tiszta iskoláért.

3-4. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Otthonunk, környezetünk tisztasága – váltócipő, a papucs használata, fertőtlenítés, a szelektív hulladéktárolás, az elhasznált elemek különválasztása, hasznosítható háztartási hulladék (papír, a konyhai zöld hulladék elkülönítése).
- Versenyek – tiszta iskoláért, iskolaudvarért, a díszített osztályért.
- Természeti értékeink – ismereteink forrásai – gyermekenciklopédiák, természetfilmek, képek – mi a jó és mi a rossz a környezetünkben található növények és állatok számára, mi történik az örökbefogadott fával, madárvédelem – madáretetés télen, növények ültetése magról, palántáról – gondozás, a változás megvitatása.
- Környezeti ártalmak, veszélyhelyzetek – tiszta és szennyezett területek észrevétele a lakóhelyen – ötletek – hogyan védekezhetünk a szennyeződés ellen? – természeti vizek a lakóhelyen – a víz minőségének vizsgálata többszöri visszatéréssel – vízminta; mit tesz és tehet az ember a vizek tisztaságáért? A környezeti zajok az iskola településén, a zajártalom, a közlekedés hatása az ember egészségére.
- Helyes és helytelen szokásaink – helyes viselkedés a túrákon, az erdei sétán, a vizek partján – tudatos alkalmazás pl. madár lesen – anyagok és tulajdonságaik – környezetszennyező anyagok pl. műanyag, műanyagok eldobálása a természetben –

veszélyes, káros anyag. Veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén. Helyes és helytelen TV nézés – a reklámok hatása, célja.

5-6. évfolyam

Feladatok, tevékenységek:

- Változások a környezetünkben, az otthonunkban, az anyagokban – Az időjárás változásának folyamatos megfigyelése, feljegyzések, rajzok. Szélsőséges változások – okok keresése – videofilmek, természetfilmek elemzése – hazai veszélyhelyzetek (viharok, árvíz, hóvihár, jégeső, erdőtüz...) ötletek – mit tehetünk? Mesterséges és természetes anyagok felhasználása az otthonunkban, a ruházzkodásban. Hulladékkezelés modern technológiái – hulladék hegyek a településeken. Levegőszennyezés és közlekedés a lakóhelyen, az iskola településén.
- Természeti és társadalmi környezet – Lakóházak megfigyelése, összehasonlítása – rajzok készítése – melyikben laknál szívesen? Miért? Környezettudatos építészet jellemzői. Az ember termelő tevékenységének hatása a természetes élővilágra – a környezet védett növényei, állatai.
- Fogyasztói, vásárlói szokások – Személyes élmények a vásárlásról, példák a reklámok világából – túlzott fogyasztás ismérvei, következményei-, a természetbarát termékek értelmezése, megtapasztalása – mit együnk meg – a vásárolt termék összetevői – példák, termékösszetevők értelmezése, szavatossági idő a terméken – vásárolt áru, étel tárolása.

7-8. évfolyam

Feladatok, tevékenységek

- Változások a környezetünkben, az otthonunkban – Tapasztalatok szerzése a használati tárgyaink, munkaeszközeink, szerszámaink változásáról – régi tárgyak elemzése, az otthonunk kellékei – modern tárgyak a kereskedelemben, a lakásban – előnyei, esetleges hátrányai. Összefüggés a környezetünk berendezése, a tárgyak funkciója, esztétikuma – valamint közérzetünk között – saját példák, tapasztalatok. Vágyak és lehetőségek egyensúlya. Jólét és a jól –lét fogalmak értelmezése – döntések saját életterünkre, életvitelünkre vonatkozóan.
- Természeti és társadalmi környezet – Tapasztalatok szerzése a lakóhely gazdálkodásáról – régi, hagyományos gazdálkodási módok, állattartások, növénytermesztési eljárások (makkoltató rideg sertéstartás, juhtartás, ártéri gazdálkodás, irtások). Ezek hátrányai. Környezeti hatások. A gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen a közvetlen környezetismeret – modern termelés környezeti hatása: vegyszerek, tartósítószer, nagyüzemi termelés. Ipari méretű áramtermelés hatása a környezetre. Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.
- Gazdálkodás az energiával – Tapasztalatok gyűjtése az erőművekről – képek, filmek, tanulmányi kirándulás – a természet kizsákmányolása az energiáért – alternatív energiaforrások – te mit tehetsz? Ötletek, lehetséges megoldások. A csatornahálózat állapota a településen – szennyvíztisztítási módok. Takarékoság a vízzel – a túlnépesedés,

a globális felmelegedés és az ivóvíz-hiány összefüggései. Pragmatikus improvizációk a természeti, ökológiai katasztrófákról.

- Fogyasztói, vásárlói szokások – Értelmezzük közösen a TV reklámokat, szórólapokat – serkentés a fokozott fogyasztásra – a túlzott fogyasztás jövőbeni következményei, - a hulladék felhalmozása. Hulladéklerakó felkeresése – szembesülés a hulladékgondokkal. Életmódminták a saját környezetből – ezek elemzése, kritikai észrevételek, hogyan teszem, ha felnőtt leszek.

Az iskola környezet nevelési programjának megvalósítása érdekében környezetvédelmi tartalmak összhangja miatt integrálni szükséges az alábbi tantárgyi programokat:

- A Földrajz tantárgy programját
- A Természetismeret és Környezetismereti tantárgyak programját
- Az Életvitel és gyakorlati ismeretek programját
- Az Osztályfőnöki órák programját
- A Társadalomismeret vonatkozó témaköreit

1.4.3. Fogyasztóvédelem

A fejlett társadalmakban a gazdaság a fogyasztási igények (többnyire mesterséges) generálásával a számára profitot hozó termelés növekedését kívánja biztosítani. A vállalkozások gazdagodása érdekében gerjesztett mértéktelen fogyasztás miatt több ponton láthatóan megbillent a természet egyensúlya. A további romlás megállításában fontos feladat hárul az aktív környezet- és egészségvédelemre. Az ügyes reklámfogásoknak kiszolgáltatott fogyasztók valós, hosszú távon érvényes érdekei nem a gazdaság, hanem a környezet- és egészségvédelem érdekeivel esnek egybe. Környezetünk és egészségünk megvédése csak a tudatos és önmérséklő fogyasztói magatartás kialakításával lehetséges. A tudatos fogyasztói magatartás alapja a fogyasztáshoz kapcsolódó folyamatok és jogok legalaposabb ismerete.

Az ENSZ Fogyasztói Érdekvédelmi Alapokmánya szerint a fogyasztónak joga van

- Az alapvető szükségletekhez (olyan fogyasztási cikkekhez, amelyek a túlélést biztosítják).
- A biztonsághoz (az életre és egészségre veszélyes árucikkek és szolgáltatások elleni védelem joga).
- A tájékoztatáshoz (a tisztességtelen és félrevezető hirdetés elleni védelemhez való jog).
- A választáshoz (versenyképes fogyasztási cikkekhez való jog, a megfelelő minőség biztosításával).
- A képviselőhöz (a fogyasztói érdekek érvényesítéséhez való jog a kormányzati-politikai tervezésben).
- A kártérítéshez (rossz minőségű fogyasztási cikkek, szolgáltatások ellentételezéséhez való jog).
- Fogyasztói oktatáshoz (tájékozott fogyasztóvá váláshoz szükséges tudás megszerzéséhez való jog).

- Az egészséges környezethez (méltóságot biztosító, félelem- és veszélymentes környezethez való jog).

Tehát a hazai fogyasztóvédelem jelenlegi fő céljait a következőkben foglalhatjuk össze:

- A fogyasztó életének, egészségének és biztonságának megvédése
- A fogyasztó vagyoni érdekeinek védelme
- A fogyasztó megfelelő tájékoztatása, oktatása
- A fogyasztói jogok hatékony érvényesítése

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai nevelés célja, hogy felhívja a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire, és segítse a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.

A tudatos fogyasztói magatartás kialakítása érdekében már kisiskolás kortól – osztályfőnöki órán, szakórákon, iskolai kiránduláson, erdei iskolában, szabadidős rendezvényeken stb. – hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével. Minél korábban mutassuk be a tanulóknak a reklámok hatásmechanizmusát: Kinek és miről szól a reklám, kik szerepelnek benne, mi az üzenete, milyen eszközöket használ a megnyeréshez, illetve hol és miben rejlik a csapda? Mi a fogyasztás valódi (ökológiai, szociológiai) ára?

Osztályfőnöki, technika, háztartásban, testnevelés, fizika és kémia órán meg kell ismerkedni azokkal a biztonsági előírásokkal, amelyekre minden elektromos eszköz, kémia szert tartalmazó termék, gyógyszer vásárlása esetén tekintettel kell lenni. Fel kell hívni a figyelmet az érték-ár arányra, a termékek minőség és felhasználhatóság szerinti szavatossági idejére.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola számtalan tevékenységi és szervezeti formát működtet, amely a tanulók helyzetéből, családi háttéréből adódó szociális hátrányok enyhítését szolgálják.

1.5.1.1. A szociális hátrányok enyhítésének rendszere iskolánkban

- A szociális hátrányok feltérképezése – családszociológiai vizsgálatokkal, a személyiségi jogokat nem sértő adatok bekérésével.
- A problémák feltárása és a stratégiák kidolgozása az egyéni megsegítésre.
- Az iskolai szünetekben ügyelet szervezése, programok biztosítása.
- Napközis és tanulószobai foglalkozások biztosítása.
- Szakkörök, klubok működtetése a kulturális hátrányok enyhítésére.

- Segítségnyújtás a különféle (szociális alapú) támogatások megszerzéséhez (étkezés, tankönyv, beiskolázás, tábor, kirándulás, erdei iskola).
- Sportkör működtetése.

1.5.1.2. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló programok rendszere éves szinten

Feladatok, programok, tevékenységek	A megvalósítás ideje, helyszíne, formái
1. A jól működő funkciók fejlesztése: <ul style="list-style-type: none"> – sport – mozgás – torna – úszás – informatika 	→Éves program szerint, zongora, furulya, énekkar az iskolában tanórán kívüli tevékenységben. →Éves program szerint atlétika, úszás nemek szerint, felkészülés a házi, a fővárosi bajnokságra. → →Klub és szakköri tevékenység program szerint.
2. Drog- és bűnmegelőzési program	→Az osztályfőnöki munkában, diák önkormányzati tevékenységben, az iskolaorvossal együttműködve. →Osztályfőnöki és gyakorlati ismeretek órákon folyamatosan. Szülői értekezleteken, iskolalátogatásokon a szülők bevonásával.
3. Pályaorientációs tevékenység	→Éves program szerint 3-4. évf. és 5-8. évfolyam →Éves program szerint 5-8. évfolyam számára
4. Tanulmányi versenyek, vetélkedők: <ul style="list-style-type: none"> – környezetvédelmi – matematikai – szavaló, meseolvasó – történelem és hagyományismeret 	→Valamennyi tanuló részvételével – osztály és iskolaszintű →Nemzeti ünnephez kapcsoltn, folyamatosan, klub formájában működve
5. Kirándulás, természetjárás: <ul style="list-style-type: none"> – Erdei iskola – Nyári napközis tábor 	→Osztályszintű kirándulás – éves terv szerint →Hétfégi természetjárás ősszel, tavasszal →Egy hetes iskolai program változó helyszínnel → Igény szerint szervezett, változó helyszínnel
6. Felvilágosító munka a szülők részére: <ul style="list-style-type: none"> – tankönyvtámogatás, – szociális juttatások – nevelési tanácsadás 	→ A tanév elején – az osztályfőnök közreműködésével → Folyamatos felvilágosítás → Folyamatosan, igény szerint
7. Pályázatok figyelése: <ul style="list-style-type: none"> – helyi támogatások – országos pályázatok 	→ Folyamatosan a programoknak megfelelően

Az iskolában a nevelési- oktatási célok megvalósulását a tanítási órán kívül szervezett foglalkozások segítik.

Napközi otthon, tanulószoba

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően az iskolában a tanítási napokon a délutáni időszakban 1-6. évfolyamig napközi, 7-8. évfolyamon tanulószoba működik (szülői igény szerint).

A napközis foglalkozás a következő tevékenységeket, fejlesztéseket foglalja magába:

- tanulás
- a szabadidő értelmes felhasználása (játék, kultúrával kapcsolatos tevékenység, kézműves foglalkozás)
- testi és lelki egészségnevelés
- társas kapcsolatok fejlesztése
- tehetséggondozás és felzárkóztatás

Diákétkeztetés

A napközibe és tanulószobába járó tanulók részére naponta háromszor biztosítjuk az étkezést. Iskolánkban a térítési díj alanyi jogon minden tanulónak 50%, ehhez hozzájárul még az önkormányzatok által a családoknak megítélt különféle kedvezmény.

Szakkörök, klubok

Az igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével a tanév elején dönt az iskola nevelőtestülete az induló szakkörökről, és klubokról.

Sportolás, testedzés

A mindennapi testedzés része a délutáni foglalkozásokban a tornaterem és az uszoda használat, a karate oktatás, a rendszeres természetjárás.

Egyéb tevékenység

Művészeti, tudományos fejlődést biztosít a könyvtár-, a színház-, és mozi látogatás, a hangszeres tanulási lehetőségek és a kórus.

Hit- és vallásoktatás az iskolán kívül szerveződik. Az erkölcsi és etikai nevelés elsősorban az osztályfőnöki és az etika órán valósul meg.

Erdei iskolát is szervezünk. Itt a tájegységhez kapcsolódóan történelmi, földrajzi, természeti, irodalmi, népművészeti ismeretek gyűjtése, feldolgozása történik.

1.5.1.3. A pályaválasztással kapcsolatos tevékenységek köre

- Pályaválasztási ismeretek beépítése a tantárgyakba.
- Választható szakmák körének megismertetése a tanulókkal, a szülőkkel.
- Tájékoztató látogatás a szakiskolákban, gyakorlati képző helyeken.

- Egyéni segítségnyújtás a szakmaválasztásban.
- Pályaalkalmassági vizsgálatok, az egészségügyi szűrések megszervezése a szülők bevonásával.
- Pályaelképzelések realizálása.

1.5.1.4. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek – és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedést tegyen a rászorulóknak érdekében, örködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett.

Feladatunk a tanulók életkori szakaszaihoz kötött.

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai

- A tanuló elemi szükségleteinek (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) biztosítása.
- A tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül.
- Az iskola szolgáltatásainak biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, gondozás, szabadidő).
- A támogatások igénybevételének segítése.
- Segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez.
- A hátrányos helyzetű és/vagy veszélyeztetett helyzetben lévő gyermekek érdekében hatékony intézkedés.
- A rendszeres iskolába járás ellenőrzése.
- Kortárs csoportokban való részvétel figyelemmel kísérése.

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskolával történő találkozás, az iskolaváltás, az óvodai védett környezet elhagyása a gyermek, a szülő számára szorongást, bizonytalanságot okozó tényező. Ennek oldását segíti a szülőkkel történő ismerkedő beszélgetés, amely a szülő és az iskola igazgatója között zajlik. Egy tájékoztató jellegű iskolabejárással megtekinthetjük adottságainkat. Nyílt napon lehetőséget adunk az első osztályok tanórai munkájának megtekintésére. Májusban szülőértekezlet

keretében ismerkednek meg a tanítókkal, az iskola elvárásaival. Szeptemberben ajándékkal kedveskednek az elsősöknek idősebb iskolatársaik.

Nemcsak a fogadás, de a tanulók búcsúztatása is hasonló formában történik. A ballagás, a búcsúztatók, a műsorok, a diáktársak sorfala között vonuló öreg diákok ünneplése iskolai életük maradandó emléke.

Az ünnepek sorában első helyen áll a Karácsony, amelyben valamennyi csoport műsorral ajándékozza meg az egész iskola közösségét és vendégeinket. A közös ünnepet, a szülőkkel együtt szervezett osztályszintű karácsony teszi teljesebbé.

Májusban az anyák napját osztályszinten ünnepeljük meg.

Nemzeti ünnepeinket az életkori sajátosságoknak megfelelően szervezzük. Tablókat, plakátokat készítünk, emlékhelyeket keresünk fel, vetélkedőket rendezünk, kiállításokat tekintünk meg.

Megünnepeljük a Madarak és fák napját a természetben, ahol túra formájában, vetélkedőkkel, feladatokkal tarkított programot kínálunk. Játékok, vetélkedők, közös kirándulás, sportolás vár a tanulókra a gyermeknapon.

Hagyományt teremtettünk a házi versenyekkel, vetélkedőkkel. Nagy érdeklődés kíséri a matematika-, anyanyelvi-és környezetvetélkedőt. Kiállításokat szervezünk rajzaikból, a technika órákon született alkotásaikból, a tárgyi gyűjteményeikből.

Évente megtartjuk a szép füzetek versenyét az alsó és a felső tagozaton egyaránt.

Hagyománya van a csoportközi foglalkozásoknak, mozgásos, ügyességi vetélkedőknek, őszi és tavaszközöntő közös megmozdulásnak, kirándulásnak, valamint a farsangi jelmezes felvonulásnak.

A 6. évfolyamtól kezdődően a felsősök rendszeres ügyeleti, gondozási feladatokat látnak el az alsó tagozatos osztályokban és a felső tagozaton az óráközi szünetek idején.

A feladatvégzés megtiszteltetés, fegyelmező erő, társas kapcsolatok elmélyítését, a kisebbek iránt érzett felelősség érzéseit erősítő tényező.

Több évre tekint vissza az erdei iskola programja a 3. évfolyamtól a 8. évfolyamig.

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

1.5.3.1. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei, kiemelt feladatai

Intézményünkben azok a tanköteles, kisiskolás korú tanulók nyernek felvételt, akik ép értelmi képességek övezetében esnek, de a beszéd vagy a beszéd megértés zavarai miatt a tanulási folyamatban súlyosan, tartósan akadályozottak. Valamennyi tanuló a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye nyomán nyer felvételt.

Fejlesztésük elsődleges célja az intenzív rehabilitációs fejlesztés, a tanuló egyediségének, speciális nevelési szükségletének kielégítése. Az intézményünkben nyújtott nevelés-, oktatásfejlesztés biztosíthatja a tanuló számára, hogy a gyermek minél előbb visszakerüljön a többségi oktatásba. Az elkülönített nevelésük időtartama – ésszerű időhatárok között – átmeneti, a terápia eredményességétől függő. A többségi intézményben történő integrált oktatás mellett, a sajátos nevelési igény szerinti további rehabilitációs megsegítés biztosított részükre.

A tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai

A fejlesztés során törekszünk a pszichológiai és a fiziológiai tényezők összhangjára, a beszéd és az egész személyiség fejlesztésének egységére.

A több tanéves fejlesztő tevékenység tudatos, tervszerű. A tanulók beszéd és személyiség állapotának diagnosztizálásának nyomán – állapotához illesztett terápiás terv készül a fejlődésének folyamatos ellenőrzése, diagnosztizálása mellett.

A nevelés-oktatás, a terápiák alkalmazása a sokoldalú fejlesztést szolgálják.

Változatos szervezeti keretet biztosítunk, ahol az egyéni és a csoportos foglalkozások váltják egymást. A fejlesztés intenzív és folyamatos.

Iskolai oktatás a bevezető és a kezdő szakaszban

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a közoktatásról szóló törvényekben előírt szakaszokkal. A helyi tantervben igény szerint a bevezető szakasz időtartama növekszik – a tananyag két évre való elosztásával – csak indokolt esetben.

Ezáltal a nevelésben a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak – bár a fejlesztés útja, módja és a kialakulásuk időtartama módosulhat. A tananyag átadásánál, a módszerek megválasztásánál kiemelt figyelmet kap a Magyar nyelv és irodalom az alábbi szempontok szerint:

Hosszabb előkészítő időszak a hallási, a látási tudatosság, differenciáló képesség, az akusztikus figyelem, a beszédpercepció érdekében.

Késleltetett írástanítás – indokolt esetben.

Olvasás-, írástanítási módszerként a diszlexia prevenció és redukció olvasástanítási módszer alkalmazása (Meixner módszer).

Hasonlóan kiemelt szerepet kap a különböző információs és kommunikációs eszközök segítő szerepe – amely tanulási és munkaeszköz is lehet a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanulók számára.

A pedagógiai habilitáció főbb tevékenységformái

- Logopédiai egyéni és csoportos terápia – nyelvi fejlesztés

- Pösze terápia
- Diszlexia prevenció
- Grafomotoros fejlesztés
- Dadogás terápia
- Diszlexia terápia

Személyi és tárgyi feltételrendszer a beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében

A tanórai foglalkozások elsődleges célja a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése – ezért a tanórai foglalkozásokat a fogyatékoság típusának megfelelő gyógypedagógiai tanár, gyógypedagógus-logopédus, konduktor-tanító végzettséggel rendelkező szakemberek vezetik.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat, terápiákat logopédusok látják el. A tanulók nevelésében – oktatásában részt vevő pedagógusok az alábbi – főiskolai szakirányú – továbbképzéseken, pedagógus szakvizsgán bővítették szakképzettségüket:

- Sindelar program
- Tanulási- és magatartási zavarok terápiaja iskoláskorban
- A matematika tanulás zavarai
- Pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés
- Meixner-féle diszlexia prevenció és re-educáció módszere

Az intézmény által biztosított környezet a tanulók egyéni igényeihez, szükségleteihez igazított (a tanulók elhelyezése az osztályteremben, a hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, jól felszerelt fejlesztő szobák, gyógy úszás, gyógytorna).

1.5.3.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei, kiemelt feladatai

Céljaink és feladataink meghatározásánál a Nemzeti alaptantervet és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét vettük alapul.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei figyelembe veszik a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére vonatkozó célokat és feladatokat. Prioritásként jelennek meg a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmak, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

A tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai

Az **alsó tagozat** nevelési-oktatási folyamatában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alapvető kultúrtechnikák eszközszerű elsajátítására biztosított hosszabb idő nagyobb esélyt nyújt az egyre önállóbb tanulói tevékenység eléréséhez. Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékosságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

A **felső tagozaton** a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközszerűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés. Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Meg kell alapozni a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése – tehetséggondozás

A tehetséggondozást szolgáló foglalkozások előzetes felmérés, pedagógiai javaslat alapján szerveződnek a jól működő funkciók fejlesztésére.

A tehetséges tanulók iskolán kívüli foglalkoztatásához is segítséget nyújtunk – egyesületek, klubok, zeneiskolák megkeresésével.

Felzárkóztatás, egyéni fejlesztés

Pedagógiai programunk elkészítésénél alapul vettük a köznevelési törvényt és annak módosítását, valamint a Fogyatékos tanulók tantervi irányelvét és módosítását. A törvény meghatározza évfolyamonként a heti kötelező tanórák számát, a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét, valamint a nem kötelező, választható tanórai foglalkozások évfolyamra lebontott heti időkeretét.

A törvényben meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai és a tanórán kívüli, valamint rehabilitációs célú foglalkozásokat az alábbi pedagógiai elvek alapján szervezzük:

Tanulóink iskolai fejlesztésében figyelembe vesszük, a tanulási nehézségeiket, sajátos nevelési igényüket, amelyekhez igazodva határozzuk meg a célokat, a fejlesztési tartalmakat és eljárásokat. Mindehhez igazítjuk az iskola belső életét, szerkezetét, a kiegészítő szolgáltatásokat.

Az egyéni nevelés – differenciált tartalmakban, módszerekben, rétegmunkában, terápiás eljárásokban – a tanórákon, valamint kiscsoportban, az egyéni fejlesztő, és a rehabilitációs órákon valósul meg.

A pszichés fejlődés zavarai miatt, értelmi- és beszéd fogyatékoság miatt nehezen nevelhető tanulók fejlesztése az optimális bánásmóddal, szükséges pedagógiai többlétszolgáltatásokkal eredményhez vezet.

A sajátos elvek, célok és a terápiás célú iskolai műveltségtartalom, valamint az alkalmazott szervezeti keretek is az értelmi- és beszéd fogyatékos tanulók eredményes nevelhetőségét szolgálják.

Az értelmi- és beszéd fogyatékos tanuló adottságai között sok a nevelés szempontjából kedvezőtlen elem. Ehhez csak a szükséglethez igazított gyógypedagógiai megsegítés hatékony, amely figyelembe veszi a testi-lelki állapotokban rejlő nevelést nehezítő tényezőket és az életkori sajátosságokat, a módosult pszichés funkciókat.

A képességek fejlesztésének célja és feladata a rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokon

1. Alsó tagozat

Az alsó tagozaton belül egy kisebb fejlesztési egységnek tekintjük az 1-2, 3-4. évfolyamot.

Ennek megfelelően további szakaszolással dolgoztunk a célok, feladatok lebontásában.

A rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt célja: az észlelés, a figyelem, a megismerő képesség, az emlékezet, fejlesztése – képalkotás fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának javítása.

a.) Gondolkodási képességek fejlesztése

- *A pontos érzékelés kialakítása:* tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása.
- *Összehasonlítás:* személyek, tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása (szín, alak, forma, nagyság, mozgás, mennyiség). A feltárt lényeges tulajdonság alapján azonos és megkülönböztető jegyek több szempontú összehasonlítása.
- *Differenciálás:* tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés pl. nagyság, szín színárnyalat, mozgás szerint.
- A gondolkodási funkciók fejlesztése nem nélkülözheti az emlékezet, a figyelem, a koncentráció folyamatos fejlesztését.
- *Az emlékezet:* személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, szekvenciák megjegyzése, cselekedetekre, visszaemlékezés cselekvésre, történésre, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése.
- *Figyelem:* egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás, vagy cselekvés végrehajtása egymásután, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés.

b.) Motoros képességek fejlesztése

- A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése.
- Finommozgás fejlesztése, vizomotoros koordináció kialakítása, nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok ügyességi gyakorlatok.
- Mozgások megkülönböztetése – tempó, erősség, ritmus szerint.

c.) Tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása

- Térbeli helyzet felismerése megnevezése – fent-lent, elől, hátul, középen.
- Térbeli helyzetek megfogalmazása – relációs szókinccs fejlesztése.
- Időbeli tájékozódás: történésekre, cselekvésekre visszaemlékezés – időpont (mikor?), időköz (megtől-meddig?), az idő ritmusa a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése.

d.) Kommunikációs képességek fejlesztése

- A beszédindíték, beszédkedv fokozása, (a koncentráció, a figyelem fejlesztésével) a beszédkésztetés, ösztönzés, beszédminták, helyes beszédlégzés, tagolás (rigmusok, mondókák, gyermekversek) szünettartás, beszédhangok, toldalékok pontos, tiszta ejtése, fonematikus hallás fejlesztése a beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés,

beszéd tempó, ritmus. A szókincs gyarapítása, aktivizálása, helyes ejtés, az olvasott, a tanult témához kapcsolódó szógyűjtés, kifejezések beépítése a beszélt nyelvbe.

- Az olvasás-írás tanulásában mutatkozó fejlődési lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányának gyakorlása, sortartás, sorváltás, magánhangzók differenciálása (időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint) mássalhangzók megkülönböztetése (zöngés, zöngétlen), betű-felismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok.
- Írásmozgás fejlesztése: a ceruzamozgás, görcsös, szaggatott lassú írásmozgás korrekciója, írásmozgások sorrendje, mozdulatok gyakorlása, a hangok, betűk közötti asszociációs kapcsolat megerősítése.

e.) Szociális képességek fejlesztése

- Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán. Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása. A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása.

2. Felső tagozat

A felső tagozaton a már felsorolt korrekciós területek és feladatok ismétlődnek, de mélyebb tartalommal és magasabb követelményekkel jelennek meg.

a.) Gondolkodási képességek fejlesztése

Feladat: Az újonnan szerzett és a már meglévő ismeretek között kapcsolat kialakítása, a lényeges – megegyező és eltérő jegyek – kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása – a verbális szint megerősítése gyakorlása feladatokon, műveleteken, feladat- és műveletrendszerben (az általános, a különös, a fölé-mellérendeltség, egyidejűség, a szempontváltás, a megfelelő gyűjtőfogalomba való besorolás).

b.) Tanulási képességek

Feladat: A szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció növelése a tanulás idején – zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás, ismétlés.

c.) Kommunikációs képességek

Feladat: Az összefüggő beszéd megerősítése, javítása sokféle kommunikációs helyzetben, nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartalmi-formai alakítása, információk szóban, írásban, szövegértelmezés az olvasottak alapján, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírási hibák elemzése, ok feltárása (hiányos szabályismeret, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye), az okokra irányuló fejlesztő feladatrendszer.

A korrekatív célú fejlesztés a 7-8. évfolyamon a megelőző évekre alapozva folytatódik. A fejlesztésnek fokozottabban kell szolgálni a *harmonikus személyiség* alakítását, az önfegyelmet, a tudatos magatartást, a céltudatos feladat- és munkavégzést.

A *társadalmi beilleszkedés* érdekében a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktuskezelő feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családi szerepekre, az önálló életvezetésre. A szabályok, normák elfogadása is hozzátartozik a korrekatív célú fejlesztéshez.

A *kognitív képességek* fejlesztésében a verbális szint megerősítése kerül előtérbe, a műveletek, feladatmegoldások menetének értelmezése, a szabályok alkalmazása analóg feladatokra, ok-okozati összefüggések keresése, a rendszerezési, a történelmi időbe való tájékozódó képesség *megerősítése*. Törekvés a kulturális, szociális hátrányok felszámolására, a kortárs csoportba történő visszavezetésre, beilleszkedésre.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanuló, a szülő és az iskola együttműködési formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Intézményünk figyelembe veszi, betartja, és betartatja mindazon törvényeket és rendelkezéseket, amelyek a gyermekek, a szülők jogait és kötelezettségeit tartalmazzák.

Úgy alakítjuk ki az intézmény szervezeti felépítését, napi működését, hogy abban optimálisan érvényesülhessenek a jogszabályok.

A diákok jogainak és kötelezettségeinek érvényesülésével összefüggő feladatok

A házirend megfelel az érvényes közoktatási törvény előírásainak.

A diákok védelmében megkülönböztetett figyelmet kap a nevelőtestület egységes szemlélete alapján – az értékelés, ellenőrzés, osztályozás, a tanulók kulturált érintkezési formáira, a tanuló külső megjelenésére, gondozottságára, ápoltságára vonatkozó elvárás és ebben való segítségnyújtás formái, módjai, a lehetséges fegyelmezési és jutalmazási módok egységes alkalmazása.

Valamennyi érintett terület szabályozása a házi rendben a tanulók, a szülői szervezetek bevonásával történik.

A szülői jogok érvényesülése intézményünkben

A szülő az iskolában háromféle szerepben van jelen

- A gyermek gondozójaként és nevelőjeként
- A tanuló törvényes képviselőjeként
- Iskolahasználóként

A szülői jogok érvényesítéséhez az iskola az alábbi területeken kívánja folyamatosan együttműködve segíteni a szülőket

- A szabad iskolaválasztásnál olyan szakmai segítséget kínálunk, amely közelebb hozza a szülőt a sérült gyermeke számára leginkább megfelelő iskola megválasztásához. Ennek érdekében tájékoztatjuk iskolánk szervezeti, működési körülményeiről, tanulóiról, a képző munkánkról, szakmai, tárgyi feltételeinkről.
- Lehetőséget biztosítunk az iskola megtekintésére a szülő és gyermek számára egyaránt.
- Napi munkakapcsolatot igyekszünk kialakítani – elsősorban az alsó tagozatos csoportoknál –, hogy a folyamatos tájékoztatást biztosítsuk és a problémáink kezelésébe a szülőt is bevonjuk. Írásbeli értesítést alkalmazunk az iskola eseményeivel, a tanuló előmenetelével, eseti kéréseinkkel kapcsolatosan.
- Tájékoztatást kapnak a szülők az új tanulás szervezési eljárások alkalmazásáról, történéseiről, pl. témahét, projekt.
- A rendszeres családlátogatást az együttműködés alapjaként kezeljük (elsőséget élveznek az első osztályosok és a problémás esetek) – a gyermekvédelem, a pedagógiai segítők bevonásával.
- Naprakész tájékoztatást, szoros együttműködést alakítunk ki tanuló egészségi állapotát gyógyszeres kezelését, orvosi ellátását érintően.
- A tanulók lelki egészségének védelmében a nyitott, őszinte együttgondolkodást szorgalmazzuk a családdal.
- Segítséget nyújtunk átmeneti vagy tartós családi, együttélési problémák, anyagi gondok kezeléséhez bevonva, megkeresve a társintézményeket, szervezeteket.
- A szülők véleményét kérve, segítségüket igényelve szervezzük az iskolai rendezvényeket, hagyományőrző alkalmakat.
- A szülői szervezeteknek biztosított jogok érvényesülésének megfelelő teret biztosítunk programjaink, az iskola életét érintő szabályzatok megalkotásában, véleményezésében.
- A gyermekek védelmében, érdekeinek képviselésében lépünk fel és a meggyőzés erejével kívánjuk a szülőket a kötelezettségeik teljesítésének elfogadására bírni. A meggyőzés eredménytelenségét követően élünk a jog által biztosított eszközökkel.
- A szülőknek, családtagoknak biztosítjuk az intézménybe való belépést és benttartózkodást az előzetesen elfogadott és ismertetett szabályozók szerint.
- A szülők bevonásával, tudatos felvilágosító munkával készítjük elő a tanulók továbbtanulását, pályaválasztását.
- A szülők iskolahasználói jogait kiemelten tiszteletben tartjuk az ügyeletek, a tanórán kívüli, a nem kötelező választható tanórák, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás és az erdei táborok, valamint a nyári napközi szervezésében, a tanulók étkeztetésében és a többletszolgáltatások valamennyi területén.
- Megkülönböztetett figyelemmel kísérjük, és szakmai elkötelezettséggel kezeljük azt a tényt, hogy a szülő a gyermeke különleges gondozási szükségletének kielégítése céljából választotta intézményünket.

- Segítjük a szülőket, családokat abban, hogy a sérült embereket képviselő szervezetekhez problémáikkal eljussanak és azok szolgáltatásait is igénybe vegyék gyermekeik érdekében.

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Kapcsolattartás formái

- Az iskola honlapján, blogján, faliújságján tájékozódhatnak a mindennapok eseményeiről.
- Aktuális értesítések telefonon, vagy elektronikus levél formájában.
- Szülői fórumokon felvilágosító, tájékoztató előadásokat, konzultációkat kínálunk.
- A Szülői Munkaközösség választmánya kétszer tart értekezletet a kapcsolatot tartó tanár bevonásával.
- Rendszeresen tartunk szülői értekezletet, fogadó órát, nyílt napokat.

Partneri kapcsolataink

- az ELTE hivatalai,
- ELTE gyakorló intézményei,
- Gyógypedagógiai Kar tanszékei,
- a kerület általános iskolái
- szakértői bizottságok,
- nevelési tanácsadók,
- gyermekjóléti központok,
- gyámhatóság,
- SNI-s intézmények,
- iskolaorvos, védőnő, gyermek fogorvos,

- étkezésünket biztosító cég (Sodexo),
- polgármesteri hivatalok,
- múzeumok, színházak, állatkert,
- speciális szakiskolák,
- óvodák,
- középiskolák,
- Kerületi Rendőrkapitányság.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az 1. évfolyamon a tanuló akkor nem léphet magasabb évfolyamba, ha a tanév folyamán 250 óránál többet mulasztott, vagy a szülő kérésére.

2-8. évfolyamon a tanuló magasabb évfolyamba léphet, ha a követelményeket minden tárgyból teljesítette a tanév végére.

A követelmények teljesítését a tanulók évközi tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A továbbhaladáshoz a 2-8. évfolyamon év végére az elégséges osztályzatot kell elérni minden tantárgyból.

Osztályozó vizsga

A 2-8. évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a kétszázötven tanítási órát,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A tanuló osztályozó vizsgát tehet, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli és szóbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a tanuló 2-8. évfolyamon, tanév végén háromnál több tantárgyból nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, elégtelen osztályzatot kapott, évfolyamot ismételni köteles.

Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

1.9. A felvétel és átvétel szabályai

Intézményünkben a tanulók kizárólag a szakértői bizottságok határozatai alapján kerülhetnek be. A beszéd fogyatékosokat az Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság helyezi be.

A tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos tanulók a területileg illetékes Tanulási képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határozata alapján kerülnek be.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Intézményünk tanulói sajátos nevelési igényűek, ezért az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátítása is speciális módon történik. Gyermkeink állandó felnőtt felügyeletet igényelnek, így bármilyen helyzet adódik (rosszullét, baleset, stb.), azt kell megtanulniuk, hogy a felnőtt, elsősorban a pedagógus segítségét kérik.

Az iskolán kívül a segélyhívó telefonszámának ismerete nagyon fontos. Arra kell megtanítanunk őket, hogy a legfontosabb adatokat tudják elmondani, kérdésekre a helyzetnek megfelelő választ tudjanak adni.

A 2015/2016-os tanévben szakkör keretében elsősegély-nyújtási alapismereteket nyújtunk a felső tagozatos tanulóinknak.

2. Az iskola helyi tanterve

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

A logopédiai tagozaton az Apáczai Kiadó bázisiskoláinak helyi tantervét használjuk, kiegészítve azokkal a speciális, egyénre szabott fejlesztési feladatokkal, amelyek a tanulók sérüléseiből adódnak. A sérülésspecifikusság határozza meg a differenciált képességfejlesztést.

Iskolánk helyi tantervét 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptantervről, valamint a tanulásban akadályozott tagozaton a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 11.1 mellékletének (Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára) módosításaként megjelent 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 4. melléklete alapján készítette el.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv céljaiban, feladataiban és az ezekre épülő további tartalmakban is figyelembe veszi a jövőben várható társadalmi, gazdasági változásokat, valamint az ezzel összefüggésben megjelenő, a köznevelés egészére

vonatkozó célokat és feladatokat. A kerettantervi rendszer az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében is prioritásként értelmezi azokat a személyiség-, készség- és képességfejlesztési tartalmakat, amelyek az egyén és a társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlenek.

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének. Az alsó tagozat első évfolyamán javasolt tananyag elsajátítására – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – ajánlott egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységet tesz lehetővé a tanulók számára.

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtésével, az egyéni diagnosztikára épülő funkcionális képességfejlesztéssel elérni az egyénhez viszonyítva azt a legoptimálisabb adaptív állapotot, amely elégséges előfeltétele a tantárgyi rendszerű fejlesztésnek.

Olyan fejlettségi szintre kell hozni a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichikus funkciókat – a gyógypedagógia eszközrendszerének, módszereinek, terápiáinak felhasználásával –, hogy a tanuló az alapvető kultúrtechnikák elsajátítására a sérülésének, állapotának megfelelő idő biztosítása mellett felkészült legyen. A tanulókat fogékonnyá, befogadóvá kell tenni a környezet, a közvetlen megtapasztalható természet és a társas kapcsolatok iránt, miközben tág teret adunk az életkori sajátosságoknak, a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak, mindezzel felkeltve érdeklődésüket a tanulás iránt.

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban.

Kiemelt feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével; a sérülésből, a fogyatékoságból eredő tanulási nehézségek leküzdésének, a jól működő funkciók továbbfejlődésének segítése individualizált programok, terápiák, differenciáló pedagógiai eljárások alkalmazásával.

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra irányul. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tudásgyarapítást, a képességek, a személyiség fejlesztését a konkrét tapasztalásokra

alapozva a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell elérni.

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

Ehhez szükséges az alapkészségek megerősödésének biztosítása a tanulói tevékenységek középpontba állításával, a gyakorlás lehetőségeinek megteremtésével, továbbá a konkrét megtapasztaláson alapuló tudásgyarapítás erősítése a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a terápiás célú eljárásokat a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani. Végző soron mindennek meg kell alapoznia a tanulók felkészítését az önálló életvitelre és önálló munkavégzésre, a tanulói képességkultúra fejlettségéhez igazodó szakiskolai továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése.

E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

A kerettanterv 2 évre kidolgozott kötelező tartalmait és fejlesztési céljait évfolyamokra lebontva a helyi tantervünk tartalmazza. A tematikus egységeket tanévre bontva – a szabadon felhasználható 10 % időkeret tartalmait is – beépítettük.

Óratervek

Óraterv a beszéd fogyatékos tanulók alsó tagozatán

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	
Környezetismeret	1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	2,5
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki				1
Informatika				1
Logopédia	4	3	3	3
Összes óraszám:	27	26	25	27,5

Óraterv a beszéd fogyatékos tanulók felső tagozatán

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Etika	1	1	1	
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1,5
Kémia			1	2
Földrajz		1	1	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Logopédia	2	1	1	1
Angol	1	1	1	1
Összes óraszám:	26	26	29	29

Óraterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók alsó tagozatán

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	6	6	6	4
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Informatika	-	-	-	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki				1
Összes óraszám:	23	23	23	22

Óraterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók felső tagozatán

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	5	5	4
Matematika	4	4	4	4
Etika	1	1	1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	3	3	3
Földrajz	-	1	1	1,5
Ének-zene	2	2	2	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	2,5
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes óraszám:	26	28	28	26

2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások

Választható foglalkozások

- egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozások
- szakkörök
 - népi tánc
 - rajz
 - szorobán
 - elsősegélynyújtás
 - vizuális
 - alapozó terápia
 - énekkar
 - tartásjavító testnevelés
 - furulya (kezdő és haladó szint)
 - minitenisz
 - táblajátékok (alsó és felső tagozatosoknak)
 - sakk
 - népi gyermekjátékok és mesék.

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportok szervezésében alapelveként fogadjuk el, hogy minden tanuló szükségleteinek, igényeinek megfelelően kapjon ellátást a foglalkozásokon.

Csoportbontások szervezésének elvei

Iskolánkban igyekszünk felső tagozaton a nagyobb létszámú osztályokban a fő tantárgyakat csoportbontásban oktatni.

A csoport szervezés fő szempontja a tanulók képességstruktúrája. Diákjaink számára a fő tantárgyak tekintetében egy gyorsabban és egy lassabban haladó csoportot szervezünk. A csoportok átjárhatók a szaktanárok véleménye alapján.

Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az egyéb foglalkozások szervezését tanulói igényfelmérés után végezzük.

A napközis és tanulószobai foglalkozásokon valamennyi tanulónk számára biztosítjuk a másnapi felkészülést, gyakorlást.

Az igényeket minden tanév első hetében mérjük fel. Ennek tekintetbe vételével szervezzük a tanévet.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelést, a mulasztást úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A közoktatási törvény a nevelőtestületek hatáskörébe utalta az iskolában használt tankönyvek kiválasztásait. Iskolánkban csak hivatalosan taneszközzé nyilvánított nyomtatott taneszközöket használnak a pedagógusok (tankönyv, munkatankönyv, munkafüzet, térkép, stb.).

A különböző tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező iskolai taneszközöket a helyi tanterv alapján a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg.

Természetesen a tankönyv és a taneszköz nem csupán a nevelőtestület ügye, hanem a szülőé is. A szülőket a kötelezően előírt taneszközökről az év utolsó szülői értekezletén tájékoztatjuk. Így döntéshozatal előtt szükséges a szülői munkaközösséggel egyeztetni az egyes évfolyamok tankönyveit.

Az SNI-s tanulók a tankönyveket az iskolában ingyen kapják meg.

A tankönyvválasztás elvei az iskolában

- Feleljen meg az iskola helyi tantervének
 - a szakmai követelményeknek
 - a tankönyv legyen vonzó, figyelemfelkeltő, szép kivitelezésű és időtálló
 - a tankönyv tartalmában, információiban, ábravilágában, a feldolgozás mélységében igazodjék a sajátos nevelési igényű tanuló szükségleteihez
 - az egyes évfolyamok könyvei épüljenek egymásra
 - áttekinthetőek, jól olvashatóak, legyenek
 - az alaptankönyvekhez tartozzon feladatlap vagy munkalap a megerősítés, a gyakorlás, a tanuló önálló munkáltatása, a tudás ellenőrzése végett.
- A nyomtatott taneszközök egy része könyvtári állományba kerül, több éven keresztül használható.
- A tankönyvválasztást a nevelőtestület tanévenként felülvizsgálja és a tankönyv-rendelést megelőzően döntést hoz.

2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;

Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.

A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.

Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.

A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.

Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.

A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.

A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).

A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.

Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelvviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érést.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek

kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan-természetismeret tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok).

Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők és a fogyatékból adódó szempontok figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.

Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek,

vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén a természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció, a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára, természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése jelentik a prioritást.

2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

2.7.1. A mozgásnevelés, testnevelés órák az iskolai órarendben

A 2015/2016-os tanévtől az 1-től 8. évfolyamon heti 5 óra testnevelést tartunk, amely részben a tornateremben, részben az uszodában zajlik.

2.7.2. A mozgás, a játék, a sport helye a tanórán kívüli tevékenységben

Minden csoportnak minden nap van lehetősége szabad levegőn, illetve a tornateremben mozgásos, játékos foglalkozásokra.

2.7.3. Sportkörök, túrák az iskolában és az iskolán kívül

Sportfoglalkozások: asztalitenisz, atlétika, sportgimnasztika a felső tagozaton. Mozgásfejlesztés az alsó tagozatosoknak.

Gyógytestnevelés minden rászoruló kisgyermeknek, ducitorna, gerinctartási problémákkal küzdőknek.

Őszi, tavaszi túrák, kirándulások.

2.7.4. Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

2.7.5. A tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskolai testnevelés és sport eredményességének egyik fontos feltétele a tanulók teljesítményének, mozgáskultúrájuk fejlődésének folyamatos mérése és értékelése. A mérés a Testnevelési Bizottság által készített teszt alapján történik októberben és májusban, melynek

értékelését az SNI-s gyermekekre kidolgozott táblázat alapján végezzük. A teszt tartalmazza az alábbiakat:

1. Egyensúly teszt

Vizsgálati tényező: általános egyensúly

Egy lábon való egyensúlyozás megadott méretű gerendán

2. Ülésben előre nyúlás

Vizsgálati tényező: hajlékonyság

Ülő helyzetben a lehető legtávolabbra nyúlás

Szükséges: zsámoly, vonalzó, centiméter szalag

3. Helyből távolugrás

Vizsgálati tényező: explozív erő

4. Álló helyzetből távolugrás

Eszköz: mérőszalag, kréta

SIT-UP teszt, felülések

Vizsgálati tényező: hasizomerő-állóképesség mérése

5. Hanyatt fekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan kifáradásig, az első kifáradásnál megállás (db)

Maximális időtartam 4 perc

6. Függes hajlított karral

Vizsgálati tényező: funkcionális erő (a kar- és vállizomerő állóképessége)

Megtartani a hajlított karú helyzetet rúdon való függes közben

7. 12 perces futás – Cooper teszt

Vizsgálati tényező: kardio-respiratorikus állóképesség

Vízszintes terepen, kijelölt pályán futás 12 percig. Fáradásnál meg lehet állni, de csak a teljesített köröket számoljuk

A mérés eredménye tükrözi a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősíti. Az évente kapott eredményeket összehasonlítjuk, a szülők tudomására hozzuk.

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének egységes alapelvei

Tanulóink ellenőrzése, értékelése egységes elvek alapján történik.

Jellemzői

- Az intézmény pedagógiai programjára, helyi tantervére épül.
- Folyamatos és motiváló hatású, a tanuló állapotának megfelelően differenciált.
- Egyénre szabott, konkrét és az egész személyiséget figyeli.
- A személyiség alakulására, az attitűd fejlődésére is irányul.
- Pontosan feltárja a pozitívumokat és a hiányosságokat a tanulási képességek területén.
- Megoldási módokat ad a javításra.
- A szóbeli és írásbeli értékelés, ellenőrzés komplex egységet alkot, esetenként más tevékenységi formákat preferál – összhangban van a közoktatásról szóló törvény szabályozásaival.
- A tanulás-tanítás egész folyamatát végig kíséri a diagnosztizálás és ennek dokumentálása.

Ellenőrzési rendszerünk

Az ellenőrzési rendszerünk két nagyobb területet ölel fel

- Az adott tantárgyhoz, tanulmányi munkához kapcsolódó ismeretek, tevékenységek és képességek fejlődésének ellenőrzését,
- A tanulók személyiségfejlődésének, szocializáltsági mutatóinak, attitűdjének folyamatos alakulását nyomon követő ellenőrzés.

A tantárgyhoz, a tanulmányi munkához kapcsolódó ellenőrzés

Típusai	Gyakorisága	Dokumentálása, nyilvánossága
Szóbeli feleltetés (differenciáltan) főleg a felső tagozaton	– A gyakorlást, – A rögzítést, – A megerősítést követően	Nyilvános szóbeli visszajelzés a tanulónak, önértékelés alkalmazása a felsőben
Írásbeli munka feladatlappal, munkalappal (differenciáltan, segítségnyújtással)	Folyamatosan a tanítás-tanulás didaktikai egységeiben, megerősítés gyakorlási céllal	Javítása, segítségnyújtás folyamatosan, a tanórákon feljegyzés készítése a tanulói teljesítményről, önállóságról
Produktum, gyűjtőmunka, szorgalmi munka	Témához, tematikus egységhez kötötten	Nyilvános, közösség előtt, szóbeli, írásbeli visszajelzés dokumentálás

A tanulmányi munkához, tevékenységhez köthető – egyéb területre irányuló ellenőrzési feladat:

- A tanulók sérüléséből, a nagyon eltérő mértékű előzetes ismereteiből, szokás- és normarendjéből adódóan folyamatos ellenőrzést végzünk – a tankönyvek, taneszközök, füzetek használatában, kezelésében, az íróeszközök és egyszerű kézi szerszámok, játéktárgyak használatában az önellátás és a környezetének ellátása területén.
- Nagyobb lemaradás esetén terápiákat, tréningeket alkalmazunk. Szükség szerint folyamatosan. Dokumentálása: szóbeli visszajelzés, feljegyzés, korrekciós, fejlesztési terület megjelölése, programszerű kimunkálása.

Az ellenőrző munkát minden esetben meg kell előznie egy pontos diagnosztizálásnak, amely feltárja, hogy a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók milyen szinten működnek, hogy az előzetes tudás, a hozott ismeret milyen körre terjed ki, a tevékenység milyen szinten működik.

A tanulók személyiségfejlődése, szocializáltsága, attitűdje, fejlődésének ellenőrzése

Területei	Szinterei	Módszerei és dokumentációja
Aktivitás, együttműködés tanórán és tanórán kívül	<ul style="list-style-type: none"> – Tanórán – Napköziben – Külső programokon – Játékban – Sportban – Vetélkedőkön – Családban 	<ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelés – Produktumok elemzése – Beszélgetés
Együttélési normák, szabályok követése iskolában és iskolán kívül	<ul style="list-style-type: none"> – Tanórán – Napköziben – Szünetben – Szabadidőben – Iskolán kívüli helyszíneken 	<ul style="list-style-type: none"> – Családlátogatás – Megfigyelés – Visszajelzés az adott esetben – Tapasztalatok gyűjtése a családtagoktól – Feljegyzés készítése
Feladatvállalás és viszonyulás a munkához	<ul style="list-style-type: none"> – Iskolában, – Osztályban, – Családban 	<ul style="list-style-type: none"> – Folyamatos megfigyelés – Visszacsatolás – Kommunikáció – A feladatról írásos feljegyzés
Érzelmi élet, az önismeret és önelfogadás, az akarat	<ul style="list-style-type: none"> – Osztálytársakhoz – Iskolatársakhoz – Nevelőkhöz – Családtagokhoz 	<ul style="list-style-type: none"> – Beszélgetés egyénileg – Kiscsoportban – A családtagokkal történő konzultáció – Feljegyzés készítése

2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok meghatározásával kapcsolatban, iskolánkban a következők érvényesülnek

- A tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (a képesség- és készségfejlesztés) és a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása a házi feladat fő célja.
- Az 1-4. évfolyamon a tanulók hétvégére (szombat, vasárnap) és a tanítási szünetek idejére sem kapnak szóbeli és írásbeli házi feladatot.

- Az 5-8. évfolyamon az egyik óráról a másikra esedékes feladatok mellett nem kapnak szóbeli és írásbeli házi feladatot a tanulók a tanítási szünetek idejére.
- A tanulók egy tanítási napon belül legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi, év végi felmérő dolgozatot írhatnak.

2.8.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

Írásbeli beszámoltatást alkalmazunk a témakörök zárásakor, félévben és a tanév végén.

A tanulókkal az év eleji és év végi ismétlések után az elméleti tantárgyakból *szintfelmérő dolgozatot* íratunk.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a témazáró dolgozatok időpontját a tanári szobában kifüggesztett táblázat segítségével egyeztetjük.

A *kisdolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

2.8.3. Oktatási eredményvizsgálatok

A tanulók értékelése

A tanulók teljesítményének értékeléséhez rendelkezésünkre állnak a tanulás-tanítás folyamatában alkalmazott ellenőrzések, a mérések eredményei.

Iskolánkban az értékelés elsődlegesen a tanuláshoz való pozitív viszony, a motiváltság, a közösségben elfoglalt státusz megerősítését, pozitív irányú elmozdulását segíti. Hozzájárul az önismeret képességének alakításához, az önelfogadáshoz, a szülői elfogadáshoz.

Mit értékelünk?	Ki értékeli?	Az értékelés típusai	Az értékelés eredményének ismertetése
Tanulmányi munka	A tantárgyat tanító tanár	– Formatív – Szummatív	– Szóbeli
– Magatartás – Szorgalom	– Osztályfőnök – Az osztályban tanító tanárok	– Megfigyelés – Tapasztalatok rögzítése	– Szöveges – Minősítő

A formatív értékelés

A formatív értékelés célja a nevelési-oktatási folyamat közben jelentkező tanulási nehézségek feltárása. Így lehetőség nyílik azonnali korrekcióra. Megerősítő szerepe is van. Folyamatos visszajelzést kapunk munkánk hatékonyságáról, a tanuló taníthatóságáról, tanulási képességeinek fejlődéséről.

Szummatív értékelés

Szummatív értékelést alkalmazunk egy-egy nagyobb témakör lezárásakor, félévkor, év végén, egy tantárgy tanulásának befejezésekor. Funkciója az eredmények megállapítása, összevetése a kitűzött célokkal.

Az értékelés formái és rendszeressége

- A tanítási órákon rendszeres és folyamatos szóbeli ellenőrzés történik. Így a tanulók állandó visszajelzést kapnak tanulmányi munkájukról.
- A tanuló teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük.
- Első évfolyamon félévkor és évvégén, második évfolyamon félévkor szóveges értékelést, minősítést alkalmazunk.
- Tanév közben – az első évfolyam kivételével – témazáró és félévi felmérők alapján is értékelünk. Tanév végén minden évfolyamon szummatív értékelést alkalmazunk, kivéve azon tanulókat, akik a követelmények teljesítéséhez egy évnél hosszabb időt igényelnek, vagy mentességet kaptak.
- Az érdemjegyekről a tanulót és a szülőt rendszeresen értesítjük.

Az értékelés regisztrálása az iskolai dokumentumokban

A második évfolyam második félévétől érdemjegyekkel osztályozunk, melyeket a naplóba tájékoztató füzetbe és a törzslapokba is bejegyzünk: (5) jeles, (4) jó, (3) közepes, (2) elégséges, (1) elégtelen.

A szülők tájékoztatása a tanulók eredményeiről

A szülők tájékoztatása a tanulók előmeneteléről történhet szóban: szülői értekezleteken, fogadórán, írásban: az üzenő- és tájékoztató füzetben, bizonyítványban.

Negyed- és háromnegyed évben minden évfolyamon, minden tanulóról szóveges értékelést írunk a tájékoztató füzetekbe. Az első évfolyamon első negyedévben főleg a tanulók beilleszkedéséről, a társaikhoz, a felnőttekhez és az egyes tantárgyakhoz való viszonyukról, feladattudatukról adunk tájékoztatást írásban. Az ötödik évfolyam első negyedévében a felső tagozatos létformához, az új tantárgyakhoz, tanórákhoz való viszonyukat motiváltságukat értékeljük. A többi évfolyamokon a tanulók önmagukhoz mért fejlődéséről, személyiségjegyeik, szociális kapcsolataik alakulásáról, tanulmányi előmenetelükről tájékoztatjuk a szülőket. A tanulók motiválása, fejlődése érdekében javaslatokat és feladatokat is megfogalmazunk.

Félévkor a tájékoztató füzetben, tanév végén a bizonyítványban tájékoztatjuk a szülőket a tanulók eredményeiről.

A minősítés formái megegyeznek az iskolai dokumentumokba bejegyzettekkel.

2.8.4. A tanulók teljesítményének mérése

A tanulók tudásának, képességeik fejlődésének, fejlettségének mérésére saját készítésű feladatlapokat használunk, amelyet a helyi tantervi követelményekre építve állítunk össze és évenként felülvizsgáljuk és a tanulói szükséglet szerint módosítjuk, kiegészítjük.

A mérést kettős céllal alkalmazzuk:

- félévi és év végi teljesítménymérések,
- diagnosztikus mérések

8.4.1. A félévi és év végi mérések

A méréshez használt feladatlapok elkészítésének szempontjai

- A feladatok a begyakorolt, megerősített ismeretanyagra épüljenek.
- Különbféle teljesítményszintekhez készüljenek, adjanak lehetőséget a differenciálásra.
- Mindenkor mintavétellel, kipróbálással készüljenek elemekre bontott értékeléssel és százalékra megadható teljesítményszinttel.
- A feladatok – az ismereteken túl – mérjék a tanuló önállóságát, a tevékenységének szintjét, viszonyulását, attitűdjét, munkatempóját, írásbeli munkája külalakját, feladat megértési képességét.
- A mérőeszköz csak a tanuló által megismert tevékenységeket, ismereteket kérje számon.
- Csak a tanulók által ismert, és begyakorolt algoritmusokat, feladat-megoldási módokat, piktogramokat tartalmazzanak a mérőeszközök.
- Minden tanuló fejlettségének megfelelően kapjon segítséget.
- A mérés eredményeinek elemzésébe minden tanuló bekapcsolódik, gyakorolva az önellenőrzést.

8.4.2. Diagnosztikus mérés

Diagnosztikus mérést alkalmazunk a helyzetfeltárás céljából a nevelési oktatási folyamat adott szakaszába lépéskor, az iskolakezdéskor, tanév elején, vagy egy-egy új tanuló érkezésekor, illetve kirívó eredménytelenség esetén. Diagnosztikus méréssel információkat szerzünk a tanulók képességeiről, előzetes tudásáról, ismereteiről. Ezek hatékony segítséget nyújtanak a pedagógiai tervező munkához, a tanmenetek, tematikus tervek és fejlesztő programok írásához, a rehabilitációs órákhoz. A diagnosztizálás a tanítás-tanulás folyamatát végig kísérő gyógypedagógiai tevékenység, amely terápiás célokat szolgál a tanulók sérült pszichés funkcióinak és hiányos készségeinek korrigálására.

A tartós fejlesztésre, rehabilitációs foglalkozásra szoruló tanulók esetében a diagnosztizáláshoz egyéni lapokat használunk. A lapokon az állapot és a fejlesztés eredményeinek rögzítése történik.

2.8.5. Az értékelés kategóriái 1. osztálytól a 2. évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani tudja.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Feladatmegoldásai során, összefüggések meglátásában kevés segítséget igényel, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.8.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
Fogalmait nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanév során tanulmányi és sportversenyeket rendezünk:

- matematika tantárgyból évfolyamonként 3-8. osztályig
- meseolvasó versenyt a 2-4. osztályig
- szavaló versenyt alsó és felső tagozatban
- környezetismereti vetélkedőt 3-4. osztályban,
- komplex tanulmányi verseny a felső tagozaton
- sportversenyeket ősszel és tavasszal

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka
- sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális tevékenység

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

A tanév során rendezett versenyek nyertesei oklevelet és tárgyi jutalmakat kapnak.

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás,
- kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

A magatartás és szorgalom értékelése

A magatartás és szorgalom értékelési rendszere segíti az iskola nevelési és oktatási céljainak megvalósítását, a tanulók önismeretének fejlődését, a szocializáltság elérését.

Tanév közben, *alsó tagozaton* a tanulók magatartását és szorgalmát rendszeresen értékeljük tanítási órákon és tanórán kívüli foglalkozásokon. Egyezményes jelekkel (pontok, csillagok) szóbeli értékeléssel egyaránt jelezzük tanulóink felé véleményünket, észrevételeinket a közösség, az egyes tanuló bevonásával. Minden hét végén az osztályfőnökök és napközi vezetők kiértékelik az osztály magatartását és szorgalmát. Alkalmazkodva a kisiskolások

életkori sajátosságaihoz jutalmazásban is részesülnek a példamutató gyerekek a közösség előtt.

Felső tagozaton értékelő füzeteket rendszeresítettünk, amelyeket minden tanítási órára magukkal visznek a tanulócsoporthoz. Ebbe a füzetbe kerülnek bevezetésre az osztály illetve egyéni dícsérek, kirívó esetekben az elmarasztalások a tanítási órákon és a tanórán kívüli tevékenységekre vonatkozóan.

Folyamatosan ellenőrizzük és értékeljük a tanulók felszerelését, az osztálytermek, szekrények és tanulópadok rendjét.

Az egyes tanuló magatartási és szorgalmi érdemjegye megállapítása céljából az osztályfőnök összegzi az osztály és az osztályban tanító pedagógusok észrevételeit.

Az osztályzatról az osztályfőnök és a napközi vezető dönt a tanulók bevonásával. Problémás esetekben félévkor és tanév végén az osztályozó konferencia hoz döntést az érdemjegyről.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- a házirend és az iskolai elvárások, normák elfogadása, betartása,
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony,
- az együttélés, a társas kapcsolatok, a közösségi normák elfogadása az iskolán belül és kívül,
- a tanuláshoz való viszony,
- az iskola képviselője.
- A minősítésben segíti a kollégákat a tantestület által elfogadott és jóváhagyott, a magatartás és a szorgalom érdemjegyek kialakításához készült táblázatos szempontsor.

A magatartás minősítése

- Példás az tanuló, aki minden szempontnak következetesen megfelel, nincs osztályfőnöki figyelmeztetése.
- Jó az a tanuló, aki kisebb hiányosságokkal felel meg a szempontsornak, nincs osztályfőnöki intője.
- Változó az a tanuló, aki a szempontsornak nem felel meg folyamatosan, osztályfőnöki intője van.
- Rossz az a tanuló, aki a követelményeknek sorozatosan nem tesz eleget, osztályfőnöki rovója és igazgatói intője van.

A magatartás, a szorgalom értékelésénél maximálisan figyelembe vesszük az önmagához képest elért pozitív változást, fejlődést, amelynek szóban és írásban történő dokumentálással adhatunk nagyobb hangsúlyt.

A szorgalom értékelési szempontjai:

- motiváltság,
- az egyes tantárgyak követelményeinek eléréséhez tett erőfeszítés, akarat,
- többletfeladatok vállalása, ellátása,

- a közösségért végzett munka, a társak megsegítése, a kisebbek gondozása.

A tantestület által elfogadott szempontsor segíti a pedagógust döntéseiben és biztosítja az egységes értelmezést, a szorgalom minősítésében.

A szorgalom minősítése

- Példás az a tanuló, aki maximálisan megfelel az elvárásoknak, a szabályozókat betartja.
- Jó az a tanuló, aki a követelményeket általában teljesíti.
- Változó az a tanuló, aki hozzáállásából, motívumaiból eredően a követelményeknek nem felel meg folyamatosan.
- Hanyag az a tanuló, aki nem is igyekszik megfelelni az elvárásoknak, vagy szándékosan szembe helyezkedik, elutasítja azt.

2.10. A tanulók továbbhaladása

2.10.1. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén 1-3 tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónap második felében javító vizsgát tehet. /Háromnál több tantárgy esetén osztályismétlés/

Az 1. osztály ismétlése szülői kérésre vagy nagyfokú mulasztás miatt lehetséges.

A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott; vagy az egyes tantárgy éves óraszámának 30%-ánál többet.
- magántanuló volt.

3. Legitimációs záradék

3.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése év hónap napjától történik felmenő rendszerben. A bevezetésben nem érintett évfolyamokon a nevelő-oktató munka a év hónap napjától érvényes pedagógiai program szerint folyik az alábbi táblázatban foglaltak szerint:

Jelölések:

Átdolgozott, jelen pedagógiai program: *PP* (évszám)

Felülvizsgált pedagógiai program: *PP* (évszám)

Tanév/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013/2014.	PP(...)	<i>PP(...)</i>	<i>PP(...)</i>	<i>PP(...)</i>	PP(...)	<i>PP(...)</i>	<i>PP(...)</i>	<i>PP(...)</i>
2014/2015.	PP(...)	PP(...)	<i>PP(...)</i>	<i>PP(...)</i>	PP(...)	PP(...)	<i>PP(...)</i>	<i>PP(...)</i>
2015/2016.	PP(...)	PP(...)	PP(...)	<i>PP(...)</i>	PP(...)	PP(...)	PP(...)	<i>PP(...)</i>
2016/2017.	PP(...)	PP(...)	PP(...)	PP(...)	PP(...)	PP(...)	PP(...)	PP(...)

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

3.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A *pedagógiai programot/módosítását* a szülői szervezet (közösség) év hó napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt:, év hónap nap

.....

szülői szervezet (közösség)
képviselője

3.3. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény nevelőtestülete év hó napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt:, év hónap nap

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

.....

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt:, év hónap nap

.....

igazgató

P. H.

3.4. Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....

.....

..... (fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) (fenntartó hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *szerve/vezetője* a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt:, év hónap nap

.....

fenntartó képviselője

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a működtetőre többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....

.....

..... (fejezet és címmegjelölések)